

Univerzita Palackého v Olomouci

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

David Studnička

Turismus jako současný problém ZCHÚ ČR

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Martin ERLEBACH, Ph.D.

Olomouc 2024

Bibliografický záznam

Autor:	David Studnička (R21817)
Studijní obor:	Geografie pro vzdělávání/Společenské vědy se zaměřením pro vzdělávání
Název práce:	Turismus jako současný problém ZCHÚ ČR
Title of thesis:	Tourism as a current problém of ZCHÚ Czech republic
Vedoucí práce:	Mgr. Martin Erlebach, Ph.D.
Rozsah práce:	59 stran

Abstrakt: Bakalářská práce se zabývá vlivem turismu na ZCHÚ, představuje historii a vznik turismu, geografie cestovního ruchu, overturismu a dopady turismu na tyto oblasti. V teoretické části je tato problematika představena prostřednictvím odborné literatury. Praktická část se dále zaměřuje na jednotlivé národní parky a jejich vzájemné srovnání v kontextu turistického zatížení.

Klíčová slova: Cestovní ruch, geografie cestovního ruchu, overturismus, ZCHÚ, národní park, návštěvnost

Abstract: The Bachelor thesis deals with the impact of tourism on ZCHÚ, presents history and origin of tourism, the geography of tourism, overtourism and effects of tourism on these areas. In the theoretical part, this issue is presented through professional literature. The practical part further focuses on individual national parks and their mutual comparison in the context of tourist load.

Keywords: Tourism, geography of tourism, overtourism, ZCHÚ, national park, attendance

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Turismus jako současný problém ZCHÚ ČR zpracoval samostatně. Prameny a zdroje informací, které jsem použil k vypracování práce jsou uvedena v seznamu literatury.

V Uherské Hradišti dne 30. 4. 2024

.....

Podpis

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Martin Erlebach, Ph.D. za ochotu, cenné rady a odborné vedení při psaní bakalářské práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: David STUDNIČKA
Osobní číslo: R21817
Studijní program: B0114A330002 Geografie pro vzdělávání
Téma práce: Turismus jako současný problém zvláště chráněných území České republiky
Zadávající katedra: Katedra geografie

Zásady pro vypracování

Práce se bude zabývat analýzou vývoje a srovnání intenzity turismu a jeho projevů ve vybraných zvláště chráněných území České republiky. Prostřednictvím relevantních indexů budou hodnoceny dopady turismu v území. Kromě analýzy dostupných statistických dat budou pro hodnocení vývoje návštěvnosti použita data interních databází správ chráněných území. Problematika návštěvnosti chráněných území bude rovněž hodnocena prostřednictvím strategických dokumentů správ chráněných území a na základě výstupů realizovaných projektů.

Rozsah pracovní zprávy: 5 000 – 8 000 slov
Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

1. Dodds, R., Butler, R. W. (2019): The phenomena of overtourism: a review. *International Journal of Tourism Cities* 5, 4, 519–528.
2. Eagles, P. F. J., Mccool, S. F., Haynes, C. D. A. (2002): *Sustainable Tourism in Protected Areas: guidelines for planning and management*. IUCN, Gland and Cambridge.
3. Erlebach, M., Romportl, D. (2021): Časoprostorová distribuce turismu v Krkonoších a jeho environmentální dopady. *Opera Corcontica* 58, 5–25.
4. Page, S. J. (2014): *Tourism: A Modern Synthesis*. Cengage Learning
5. UNWTO & UNEP 2005: *Making Tourism More Sustainable: A Guide for Policy Makers*. UNWTO, Madrid and UNEP, Paris.
6. Vystoupil, J., Kunc, J., Šauer, M., Tonev, P. (2010): Vývoj cestovního ruchu v ČR a jeho prostorová organizace v letech 1990 –2009. *Urbanismus a územní rozvoj* 8, 5, 93–108.
7. Zelenka, J. (2012): Únosná kapacita v cestovním ruchu. *Czech Journal of Tourism* 1, 2, 114–134.
8. Zelenka, J., Těšitel, J., Pásková, M., Kušová, D. (2013): Udržitelný cestovní ruch: Management cestovního ruchu v chráněných územích. Hradec Králové: Gaudeamus.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Martin Erlebach, Ph.D.
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 30. března 2023
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2024

L.S.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Pavel Klapka, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 30. března 2023

Obsah

1. Úvod	8
2. Cíle práce.....	9
3. Cestovní ruch.....	10
4. Historie cestovního ruchu v ČR	11
5. Geografie cestovního ruchu v ČR	14
6. Overturismus	16
6.1 Overturismus a jeho dopad na přírodní destinace	17
6.2 Overturismus v ZCHÚ ČR.....	18
6.2.1 Národní parky.....	18
6.2.2 Adršpašsko-teplické skály.....	18
7. Dopady turismu	20
7.1 Environmentální dopady	20
7.2 Ekonomické a sociokulturní dopady	21
7.3 Fyzické dopady	22
7.4 Neočekávané události.....	25
8. Národní parky České republiky.....	27
8.1. Národní park Krkonoše	27
8.2 Národní park Šumava.....	27
8.3 Národní park Podyjí	28
8.4 Národní park České Švýcarsko	28
9. Metodika práce	29
10. Výsledky.....	31
10.1 Počty návštěvníků v Národních parcích.....	31
10.2 Turistická intenzita v NP.....	38
10.3 Zatíženost území	42
11. Diskuse	46
12. Závěr.....	48
13. Summary	49
14. Seznam použitých zdrojů	50
15. Seznam příloh.....	54

1. Úvod

Cestovní ruch se stal nepostradatelným prvkem současné společnosti a přináší nepřehlédnutelné přínosy pro rozvoj ekonomiky a kulturního bohatství. Avšak s jeho stále narůstajícím trendem se objevuje řada problémů, které se projevují zejména v zvláště chráněných územích, a to pro svoji biodiverzitu a kulturní dědictví. Tato území mají klíčový význam pro udržování ekosystémů, zachování biologické rozmanitosti a ochranu kulturního dědictví na území státu. Hlavním důvodem, proč je nezbytné se tomuto tématu věnovat zvýšenou pozornost, je vysoký nárůst počtu návštěvníků, který může mít negativní dopady na citlivé ekosystémy. Velký počet turistů na jednom místě často vede k narušení přírodní rovnováhy a může mít za následek erozi půdy, poškození fauny a flóry, znečištění vodních zdrojů a ovzduší. Rostoucí turistická aktivita přináší důsledky nejen pro přírodní prostředí, ale i pro místní komunity žijící v okolí chráněných území. Zvýšený turistický ruch může vést k vyššímu tlaku na infrastrukturu, ztrátě místní identity a kulturního dědictví a zhoršení kvality života místních obyvatel. Cestovní ruch čelí neočekávaným událostem, jako jsou přírodní katastrofy, teroristické útoky nebo pandemie jako COVID-19, které dramaticky mění charakter cestovního ruchu a mají značný dopad na ekonomiku i sociální stabilitu destinací.

2. Cíle práce

Hlavním úkolem této bakalářské práce je systematicky analyzovat dostupná data a výsledky s cílem identifikovat klíčové problémy v oblasti cestovního ruchu ve vybraných Zvláště chráněných územích České republiky jako je Národní park Krkonoše, Národní park Šumava, Národní park Podyjí a Národní park České Švýcarsko.

Konkrétně bude cílem práce pomocí automatických sčítačů návštěvnosti v národních parcích k vyhodnocení hlavních trendů a vývoje. Dále se provede komplexní srovnání návštěvnosti jednotlivých parků s cílem určit, který z nich je z hlediska turismu nejfrekventovanější. Práce se rovněž zabývá analýzou veřejně dostupných dat a databází Českého statistického úřadu (data o cestovním ruchu) v letech 2012 a 2022, abychom zjistili, jaká je turistická intenzita v obcích, které zasahují na území národních parků, a kde je největší zatížení turismem pro dané území.

Tyto cíle budou podpořeny teoreticko-rešeršní částí, která nám poskytne potřebný kontext, informace a přispěje tak dosažení uvedených cílů bakalářské práce.

3. Cestovní ruch

Cestovní ruch neboli turismus, byl jednoduše spojen s cestováním jako takovým. Pojem turismus je tak používaný stejně skoro ve všech státech světa. Díky jeho rozmanitosti byl definován několika způsoby. V roce 1991 uspořádala světová organizace cestovního ruchu konferenci v Otavě. Dle jejich definice turismus znamená „*dočasnou změnu místa, tj. cestování a přebývání mimo místo trvalého bydliště, ne déle než 1 rok, většinou ve volném čase za účelem rekreace, rozvoje poznání a spojení mezi lidmi*“ (Hesková et al., 2006).

Podle Vystoupila je cestovní ruch velmi specifickým oborem působícím na všechny lidi ve světě. Zahrnuje totiž soubor činností a odvětví jako je dopravní průmysl, ubytovací služby, obchodní průmysl, kulturní a umělecké akce a rekreační aktivity. Tento komplexní fenomén lze tedy chápat jako široce rozvětvenou lidskou činnost, která si v posledních desetiletích získala velkou pozornost nejen v rámci společenských, ale i v podnikatelských kruzích (Vystoupil et al., 2011).

Cestovní ruch se tedy stává klíčovým hráčem ve světové ekonomice, a to v rámci několika faktorů. Hlavním z nich je tvorba pracovních příležitostí. Turistický průmysl zaměstnává obrovské množství lidí, od hotelového personálu, řidiče, restauratéry, průvodce a další. Tento sektor dále produkuje značné množství příjmů v rámci celkového exportu a také přispívá k domácí přidané hodnotě. Podle Světové organizace cestovního ruchu se cestovní ruch podílí 10 % na celosvětovém HDP a představuje 9 % celkové zaměstnanosti, kdy vytváří přes 270 miliónů pracovních míst. (Šauer et al., 2015)

Další významný faktor spočívá ve velkém počtu lidí, kteří vycestují do zahraničí každý rok. Ročně vycestuje přes 1 miliardu turistů, což má obrovský dopad na ekonomiku jednotlivých zemí. Některé státy jsou dokonce přímo závislé na turismu jako hlavním zdroji příjmů, a proto je zde vše podřízeno právě tomuto odvětví. To platí zejména pro ostrovní státy, jako jsou Maledivy, Bahamy a Fidži. Nicméně turismus není omezen pouze na exotické destinace. Dokonce i menší státy v Evropě, jako je Kypr či Monako, jsou závislé na příjmech z turismu. Cestovní ruch je také spojován s odpočinkem a poznáváním nových míst. Lidé cestují, aby si odpočinuli od každodenního života a objevili nové kultury, zvyky a památky. Mezi nejvíce navštěvované destinace patří Francie, Spojené státy americké, Španělsko, Čína a Itálie (ČSÚ, 2019).

4. Historie cestovního ruchu v ČR

Začátek cestovního ruchu v jeho současné podobě sahá do poloviny 18. století, kdy došlo k politickým změnám, které ovlivnily cestovní ruch. Objevily se myšlenky osvícenství, které upřednostňovali návrat k přírodě a racionalismu, hrály klíčovou roli v transformaci vnímání cestování a jeho společenského významu. Současně s tím se v Anglii zrodila průmyslová revoluce, jejíž vliv se postupně rozšířil i do českých zemí. Průmyslová revoluce vytvořila nové podmínky pro cestovní ruch, zejména díky rozvoji dopravy. Výstavba železnic přineslo rychlejší a pohodlnější spojení mezi městy a regiony, což značně zlepšilo dostupnost destinací pro obyvatele. Došlo tak k rozvoji hotelnictví a lázeňství, s nově vznikajícími ubytovacími zařízeními a lázeňskými resorty (Štemberk, 2013).

Stěžejním rokem v historii cestovního ruchu v České republice je rok 1888, kdy byl na našem území založen Klub českých turistů. Tento významný mezník se odehrál v období Rakouska-Uherska, kdy byla otázka národní identity klíčovým aspektem společenského života. Symbolizoval nejen snahu o zachování české kultury a tradic, ale také položil základy pro rozvoj turistického ruchu v regionu. Představoval první krok k systematické propagaci cestování a objevování přírodních i kulturních krás Českých zemí. Jeho činnost zahrnovala vydávání různých časopisů, map a turistických průvodců, které sloužily jako inspirace a navigace pro nadšence do přírody i milovníky historie. S rozvojem cestování a zájmu o poznávání nových míst vznikla neodkladná potřeba pro stavbu ubytovacích zařízení a turistických tras. Tento nárůst poptávky vedl k výstavbě hotelů, penzionů a horských chat. Značení turistických cest se stalo nezbytným prvkem zajišťujícím pohodlné a bezpečné procházení krajinou. Vytvoření jednotného systému označení tras umožnilo turistům snadněji se orientovat a plánovat své výlety, což dále podpořilo rozvoj turistického ruchu v Českých zemích (Vystoupil et al., 2011).

Dalším obdobím je vznik samostatného Československého státu v roce 1918. Započal zde velký zájem obyvatel o cestování a objevování nových míst, přičemž Klub českých turistů sehrál klíčovou roli v podpoře tohoto trendu. S narůstajícím zájmem o cestování se vynořila potřeba systematického shromažďování statistických dat o cestovním ruchu, které vedlo k založení Státního úřadu statistického v roce 1919 (Vystoupil et al., 2011).

První významný zdroj informací o ubytovacích zařízeních pochází z roku 1921, kdy byly zaznamenány detailní informace o hotelech, turistických hotelech, hostincích a zájezdních hostincích po celé republice. Tyto informace zahrnovaly adresy, jména majitelů, počet pokojů

a lůžek a cen ubytování. Zaznamenaná data o cizineckém cestovním ruchu, dokumentovaná v letech 1927 a 1937, naznačují, že domácí cestovní ruch byl výrazně významnější než zahraniční. Tento trend svědčil o rostoucí popularitě turistických atrakcí a destinací v rámci samotné Československé republiky (Vystoupil et al., 2011).

Od roku 1918 až do roku 1938 pokračovala výstavba turistických tras a stezek, značení, ubytovacích a rekreačních zařízení, chat a zřizování stanic KSČT, ochrana a udržování lokalit významných pro cestování a zaměření na bezpečnost a první pomoc v horách (Vystoupil et al., 2011).

Po roce 1948 proběhly společensko-politické změny, které ovlivnily podobu a formu cestovního ruchu. Cestování bylo pod vlivem nového politického režimu silně omezeno, zejména co se týče zahraničních destinací. Po uzavření hranic na západní straně země došlo k orientaci cestovního ruchu především směrem k sousedním socialistickým zemím. Koncem padesátých let se objevila první forma masové rekreace pro pracující, která byla organizována prostřednictvím Ústřední rady odborů, jež sehrála klíčovou roli v domácím cestovním ruchu. Tato iniciativa měla za cíl poskytnout pracujícímu lidu možnost odpočinku a rekreace za podpory státních institucí. V průběhu 60. a 70. let začal masový rozvoj rekreačních aktivit, zejména u vodních zdrojů a v horských oblastech. Investice do infrastruktury a vybudování rekreačních středisek přispěly k rostoucímu zájmu o tyto destinace ze strany obyvatelstva (Vystoupil et al., 2011).

V osmdesátých letech pokračoval rozvoj infrastruktury a zvyšování návštěvnosti v rekreačních oblastech, přičemž stát i nadále podporoval a investoval do turistického průmyslu. Toto období bylo poznamenáno nejen zlepšením turistické infrastruktury, ale také rozvojem propagace a marketingových aktivit, které měly za cíl přilákat více návštěvníků do československých rekreačních destinací (Vystoupil et al., 2011).

Po roce 1989 se cestovní ruch v České republice začal vyvíjet jiným směrem. Prvním krokem byl zákon o malé privatizaci v roce 1991, který vrátil téměř polovinu znárodněných drobných a středních podniků původním majitelům, další část připadla obcím a městům. Následovala

období velké privatizace, která se uskutečňovala v letech 1993 až 2000. Tento proces přinesl výrazné změny v majetkových strukturách hotelů, lázní, rekreačních středisek a sportovních zařízení. Otevření ekonomiky a možnost soukromého podnikání vytvořily nové podmínky pro rozvoj turistického průmyslu. Současně s těmito změnami se změnila i poptávka po cestovním ruchu. Otevření hranic vedlo k posunu geopolitické orientace směrem na západ.

Zatímco v období před rokem 1989 byla většina zahraničních cest zaměřena směrem na východ, nyní se začal projevovat rostoucí zájem o západní destinace a evropské země (Vystoupil et al., 2011).

Toto období přineslo dynamické změny a výzvy pro český cestovní ruch, který se musel přizpůsobit novým podmínkám a konkurenčnímu prostředí. Změny ve vlastnictví, struktuře a poptávce otevřely nové možnosti i výzvy pro rozvoj turistického průmyslu v České republice (Vystoupil et al., 2011).

5. Geografie cestovního ruchu v ČR

Geografie cestovního ruchu představuje poměrně nový směr v oblasti geografie, který se začal rozvíjet v 30. letech 20. století. Tento obor zkoumá vztahy mezi cestovním ruchem a krajinou, analyzuje rozložení cestovního ruchu v různých úrovních prostorových hierarchií a zkoumá faktory ovlivňující jeho lokalizaci a rozvoj, jako jsou přírodní podmínky, životní prostředí, historie, urbanizace a infrastruktura. Důraz je kladen i na dopady cestovního ruchu, hospodářství a zhodnocení optimálních forem cestovního ruchu v souladu s místními podmínkami, ochranou životního prostředí a podporou ekonomického růstu (Vystoupil et al., 2011).

Vývoj geografického výzkumu cestovního ruchu v České republice má podobné rysy jako ve světě, avšak v menším měřítku. Počátky jsou datovány do 50. let, kdy se tvořily základy této disciplíny. Od 60. let probíhá zkoumání specifických faktorů, které ovlivňují umístění, výběr a realizaci cestovního ruchu, také se studuje rozložení cestovního ruchu a jeho základní typy. V 70. a 80. letech 20. století se výzkum zaměřil na problematiku krátkodobé rekreace obyvatelstva, přičemž v této době začal být populární koncept druhého bydlení. Od poloviny 80. let začala česká geografie využívat moderní geografické a kartografické metody ve výzkumu cestovního ruchu, čímž dosáhla srovnatelné úrovně s evropskými standardy. Od 90. let se tento obor začíná věnovat také environmentálním problémům cestovního ruchu (Vystoupil et al., 2011).

V současné době vznikla řada projektů, které zkoumají tyto dopady. Jedním z nich je projekt Monitoring dynamiky krajiny (MonK). Jedná se o dlouhodobý projekt, který měl za cíl hodnotit nedávné změny krajiny se zaměřením na ZCHÚ. Projekt byl podpořený Ministerstvem životního prostředí. Započal v roce 2018 a jeho činnost byla ukončena v roce 2022. Kromě hodnocení a analýzy změn v krajině se projekt zabýval i dopady změn na životní prostředí vybraných druhů. Do projektu spadalo i vytvoření a zajištění provozu informačního systému o stavu a vývoji krajiny. Na něj navazuje aktuální projekt Ochrana – prioritizace – antropogenní transformace (OPAT), který vznikl v roce 2023 a bude probíhat do roku 2027. Jeho cílem je vyhodnocení potenciálů a priorit chráněných území ČR, prověření spojení mezi chráněnými a nechráněnými oblastmi území a hodnocení biodiverzity v závislosti na struktuře krajiny (monitoringkrajiny.cz, 2024).

Existuje mnoho přístupů a druhů dat zaměřených na cestovní ruch v chráněných územích. Český statistický úřad se zabývá širokým spektrem témat, jako jsou emise, odpady, vodní

hospodářství, výdaje na ochranu životního prostředí a environmentální účty (ČSÚ, 2024)
Kromě toho je monitoring pohybu osob v chráněných územích realizován pomocí sčítačů, které poskytují informace o návštěvnosti. V menších chráněných územích je frekvence turistů odhadována na základě počtu prodaných vstupenek.

6. Overturismus

Rozvoj cestovního ruchu je bezesporu jedním z hlavních faktorů ekonomického růstu v dnešní společnosti nejen v České republice, ale po celém světě. Nicméně s tímto růstem přichází problémy spojené s nadměrnou turistickou zátěží, která může mít negativní dopady na destinace i místní obyvatele. Tato kapitola se zaměřuje na pojem overturismus, který je přímo spojen s tímto jevem a jeho negativními dopady na životní prostředí, kvalitu života obyvatel a kulturní dědictví destinací.

Overturismus je relativně nový pojem, který byl poprvé použit v roce 2006 (Butler, Dodds, 2019). Existuje mnoho definic pro co nejjasnější vysvětlení problematiky. Milano (2018) definoval overturismus jako nadměrné přelidnění, ke kterému dochází v důsledku vysokého přílivu turistů. Místní obyvatelé se potýkají s nepříznivými dopady dočasných a sezónních vrcholů cestovního ruchu, vedoucích k trvalým změnám jejich každodenního života, přístupu k infrastruktuře a celkovému blahobytu. Jinou definici přináší Goodwin, který ve své práci uvádí, že destinace zažívají overturismus tehdy, kdy hostitelé nebo hosté, místní nebo návštěvníci mají na daném místě pocit, že je až příliš mnoho návštěvníků a že kvalita žití a kvalita zážitku se z tohoto důvodu zhoršila (Goodwin, 2017).

Jeden z hlavních příčin vzniku overturismu je rapidní nárůst počtu lidí cestujících do zahraničí. Již v roce 1950, kdy odcestovalo do zahraničí kolem 25 milionů turistů, Christaller (1963) a Krippendorf (1987) upozorňovali na negativní dopady cestovního ruchu, přičemž mezinárodní příjezdy tehdy činily pouze kolem 165 milionů. Avšak v roce 2016 překročil počet turistů hranici jedné miliardy. Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) odhadovala, že v následujících 15 letech se toto číslo zdvojnásobí (Butler, Dodds, 2019).

Růst příjmů a touha po cestování mají významný vliv na rozvoj overturismu. Díky rostoucí dostupnosti nízkonákladových leteckých společností se výrazně snížily náklady spojené s cestováním, což umožnilo lidem častěji navštěvovat zahraniční destinace. Avšak nárůst turistů často překračuje kapacitu infrastruktury dané destinace, která není schopna s nárůstem držet krok. V důsledku nedostatečné infrastruktury a přetížení se začaly rozvíjet sdílené ubytovací služby jako alternativa k tradičním hotelům (Butler, Dodds, 2019).

Další klíčovou roli v rozvoji overturismu hrají sociální a televizní média, která nabízejí inspiraci a informace o různých destinacích, čímž ovlivňují rozhodnutí lidí o cestování (Butler, Dodds, 2019).

Hlavním faktorem, který přispívá k vzniku overturismu, je však nedostatečná schopnost destinací regulovat počet turistů. Letiště, přístavy a dálnice, které jsou klíčovými body příjezdu turistů, jsou obvykle spravovány státem nebo soukromým sektorem, což omezuje možnosti místních autorit kontrolovat a regulovat tok turistů (Butler, Dodds, 2019).

6.1 Overturismus a jeho dopad na přírodní destinace

Overturismus se na počátku projevoval především v historických městech jako Paříž, Benátky, Praha, Barcelona, Amsterdam či Dubrovník. Nárůst turistů přinesl řadu nepříznivých ekonomických a ekologických důsledků, kdy byla města nucena provést opatření. Příkladem může být město Amsterdam, které se již přestává propagovat jako turistickou destinaci kvůli slabé infrastruktuře. Z tohoto důvodu se snaží přeměrovat turisty do méně známých měst Nizozemska (Cottam, 2020).

Dalším městem je Dubrovník, které získalo velkou pozornost díky seriálu hra o trůny. Vysoký počet turistů měl značný dopad na fungování města. Pokud by se situace nezlepšila, hrozí městu vyřazení ze světového dědictví (Stieghorst, 2018).

Pro měření a správu turismu vznikl index nosné kapacity, který je definován jako maximální počet lidí, kteří mohou ve stejný čas navštívit turistickou destinaci bez poškození fyzického, ekonomického a socio-kulturního prostředí a nepřijatelného snížení v kvalitě návštěvníků. Nosnou kapacitu lze rozdělit na několik podkategorií, fyzická nosnost znázorňující maximální počet turistů, které může destinace fyzicky pojmout. Ekologická nosnost určuje dopad turistů na přírodní prostředí a dlouhodobou udržitelnost přírodních zdrojů. Psychologická nosnost se zabývá vnímáním a spokojeností turistů spojená s jejich počtem. Sociální nosnost zahrnuje sociální a kulturní dopad turismu, který ovlivňuje vztah obyvatel destinace k turistům. Na závěr pak ekonomická nosnost spojená s výdělkem a náklady turistického vývoje destinace a budování turistických atrakcí v destinaci bez narušení lokálních aktivit (Kostopoulou, 2006).

Jako příklad overturismu v přírodních destinacích poslouží pláže ostrovu Boracay ve Filipínách. Podle studie odboru životního prostředí a přírodních zdrojů (DENR) je nosná kapacita ostrovu 6 405 turistů/den. Během nejrůšnějších období je však tato kapacita překonána o přibližně tisíc turistů. Jedná se o jeden z hlavních důvodů, proč v roce 2018 vláda uzavřela hranice ostrovu na šest měsíců. Overturismus v destinaci způsobil kontaminaci vody vedoucí k poškození životního prostředí a mnoho zdravotním problémům. Došlo také ke přílišnému

čerpání podzemní vody, což způsobilo její kontaminaci a zničení 5 z 9 přírodních mokřad ostrovu. Zbylé mokřady byly poškozeny výstavbou hotelů (Cruz, Legaspi, 2019).

6.2 Overturismus v ZCHÚ ČR

6.2.1 Národní parky

Tyto lokality jsou v letních a některé i v zimních měsících výrazně zatíženy nadměrnou návštěvností, která představuje reálný fenomén overturismu, kdy denně sem proudí až desetitisíce návštěvníků. Tento masivní nápor turistů má potenciál vyvolat negativní dopady na biodiverzitu, znečištění, zvýšený hluk, sociokulturní kontext místních komunit a infrastrukturní systémy. Proto je klíčové, aby správci národních parků aktivně implementovali strategie řízení návštěvnosti a ochrany přírodních zdrojů s cílem minimalizovat destruktivní dopady a zajistit udržitelný charakter turistického ruchu.

Národní parky v České republice patří mezi nejfrekventovanější přírodní lokality, což je z velké části determinováno přítomností ikonických atrakcí. Největší míra overturismu probíhá v NP Krkonoše, kde se nachází Sněžka (1603 m n. m.), nejvyšší vrchol České republiky, pramen Labe a nabídka sjezdových tratí v zimních měsících (Erlebach, Klapka, 2022). Správa KRNAP již nechala oplotit značnou část vrcholu Sněžky, aby ochránila zdejší biotop. NP České Švýcarsko patří mezi nejnavštěvovanější místa v Ústeckém kraji, a to zejména díky Pravčické bráně a hladině Labe u Hřenska (115 m n. m.), která je nejnižším přírodním místem v České republice (NPCS, 2024). V Šumavském NP dochází k největším problémům u ledovcových jezer, kde turisté nedodržují základní pravidla ochrany (Lenart, 2021).

6.2.2 Adršpaško-teplické skály

Národní přírodní rezervace Adršpaško-teplické skály je považovaná za jednu z nejoblíbenějších přírodních míst v České republice a je známá hlavně díky svým unikátním geologickým útvarům. Přesněji se nachází mezi obcemi Adršpach a Teplicemi nad Metují, které mají dohromady kolem 2,1 tisíce obyvatel. Nabízí mnoho okružních stezek, vedoucích přes skalní město, mohutné skalní věže, hluboké soutěsky, vodopády a malebná jezírka. Tato jedinečná kombinace přírodních úkazů přitahuje ročně více než 400 tisíc turistů. Vzhledem k počtu obyvatel ve zmíněných obcích jde o značný nepoměr. S narůstajícím zájmem o přírodní atrakce České republiky dochází v posledních letech k zásadnímu nárůstu

návštěvnosti rezervace. Nejvyšší turistická sezóna je zaznamenána v měsíci srpnu, kdy dochází k masivnímu přílivu turistů. Tento nápor turistů však způsobuje závažné problémy, jako je přeplnění tras, tvorba front na průchodových cestách, ekologické poškození prostředí a nedostatek parkovacích míst. Správa národní přírodní rezervace aktivně hledá řešení pro zvládnutí této situace. Jedním z hlavních opatření, která byla zavedena, je rezervační systém pro parkování a vstup do rezervace. Tento systém umožňuje lépe regulovat přístup turistů a minimalizovat negativní dopady nadměrného turistického ruchu na křehké prostředí skalních útvarů (Daňková, Vocolka, 2020).

7. Dopady turismu

Jak již bylo zmíněno výše, cestovní ruch má pozitivní vliv na společnost, ale i na chráněná území. Podle Páskové má cestovní ruch několik klíčových pozitivních dopadů. Prvním z nich je zabránění vyliďňování venkovských oblastí. Turistický ruch může totiž pomoci udržet obyvatelstvo na venkově a podporovat ekonomickou aktivitu v těchto regionech. Cestovní ruch může hrát důležitou roli i v ochraně přírody a péči o ni. Turistické aktivity podněcují větší povědomí o potřebě chránit životní prostředí a mohou také přinášet finanční zdroje na projekty ochrany přírody. Dalším pozitivním aspektem je využívání krajinného dědictví. Turisté často navštěvují místa s kulturním a historickým významem, což může podporovat ochranu a udržení těchto míst. Nakonec, cestovní ruch může přispět k obnově a údržbě infrastruktury. Díky turistickým aktivitám mohou být investovány prostředky do oprav a rozvoje dopravních cest a dalších zařízení, což přináší prospěch nejen turistům, ale i místním obyvatelům (Pásková, Zelenka, 2007).

S rozvojem cestovního ruchu však přicházejí nejen pozitivní, ale i negativní aspekty. Vedle zjevných výhod, které turistika přináší, jako je ekonomický růst a kulturní výměna, se objevují i problémy, které mohou vážně ovlivnit jak samotné destinace, tak i místní komunity. Mezi hlavní negativní dopady patří environmentální, ekonomické, socio-kulturní, demografické a fyzické faktory, jež jsou důležité vzít v úvahu při plánování a řízení cestovního ruchu (Zelenka, 2007).

7.1 Environmentální dopady

Studie zaměřené na monitorování ekologických rizik spojených s cestovním ruchem a jeho dopady na různé části biosféry jednoznačně ukazují složitost interakcí mezi lidskou činností a přírodním prostředím v chráněných územích. Cestovní ruch představuje klíčový faktor, který má vliv na biodiverzitu, funkci ekosystémů a celkovou stabilitu životního prostředí. Jedním z hlavních faktorů ovlivňujících životní prostředí v chráněných oblastech je vysoká koncentrace turistů, zejména v atraktivních lokalitách s unikátními přírodními oblastmi. Tato koncentrace může vyvolat řadu negativních důsledků, včetně zvýšeného tlaku na místní ekosystémy, eroze půdy, poškozování vegetace a ztráty biodiverzity. Společně s narůstajícím počtem návštěvníků se zároveň často zvyšuje i intenzita turistických aktivit, jako jsou aktivity outdoorové, což může dále zvýšit environmentální tlak v chráněných oblastech (Zelenka et al., 2013).

Cestovní ruch negativně ovlivňuje kvalitu povrchových i podzemních vod z důvodu provozu turistických zařízení a aktivit v chráněných územích. Tento jev se obzvláště projevuje v oblastech s vysokou koncentrací turistů, kde infrastruktura nedokáže efektivně zvládat nárůst návštěvnosti (Pásková, 2003).

S rozvojem infrastruktury v blízkosti chráněných území, včetně budování silnic, hotelů a chat, dochází k poškozování místní půdy a erozím. Vysoký turistický tlak vedoucí k rozšiřování a prohlubování cest představuje další hrozbu pro ekosystémy. Problematické je zejména nedodržování vyznačených turistických tras, což může vést k pošlapání místní vegetace a jiným ekologickým poškozením (Pásková, 2014).

Dalším významným aspektem je doprava a provoz rekreačních center a zábavních parků, které mají značný vliv na erozi půdy a celkovou ekologickou stabilitu oblastí s vysokým turistickým ruchem. Motorizovaná doprava, včetně silniční a letecké dopravy, je hlavním zdrojem emisí skleníkových plynů a dalších znečišťujících látek, což má negativní dopady na ovzduší, vegetaci a vodní zdroje (Pásková, 2014).

Nezanedbatelným aspektem je také produkce odpadu spojená s turistickou činností, která může významně přispět k zatížení životního prostředí. Od použitých obalů a plastových lahví po organický odpad z restaurací a ubytovacích zařízení. Všechny tyto odpady mohou mít negativní dopad na biodiverzitu, vodní zdroje a estetickou hodnotu chráněných území.

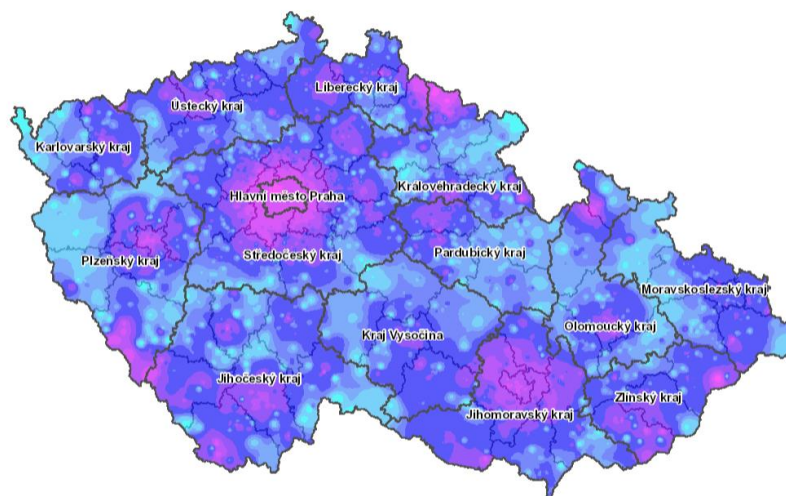
Celkově lze tedy říci, že cestovní ruch přináší nejen ekonomické a sociální výhody, ale také představuje významné environmentální riziko pro chráněné oblasti.

7.2 Ekonomické a sociokulturní dopady

V předchozí kapitole bylo zmíněno, že cestovní ruch má pozitivní vliv na ekonomiku dané lokality. V chráněných územích je tento dopad obzvláště patrný, neboť přináší zvýšení příjmů, vytváření pracovních příležitostí a významné investice do infrastruktury. Nicméně, spolu s pozitivy přicházejí i negativní aspekty, které nelze opomenout (Pásková, 2008).

Na územích dochází k tzv. turistifikaci, jež se projevuje upřednostňováním potřeb návštěvníků před potřebami místních obyvatel, je jedním z hlavních problémů. Tento jev vede k nerovnoměrnému rozdělení příjmů, přičemž peníze často opouštějí danou lokalitu. Zaměstnanost, přestože se zvyšuje, je často sezónní, což znamená, že místní obyvatelé jsou nuceni hledat práci mimo turistickou sezónu nebo dojíždět do okolních měst (Erlebach, Klapka, 2022).

Dalším problémem je nedostatek nebo omezená dostupnost běžných služeb a potřeb pro místní obyvatele. Kvůli primárnímu zaměření na turismus nedostávají tito lidé dostatečný přístup k základním potřebám a službám, což má negativní vliv na kvalitu jejich života. Kromě toho, v chráněných oblastech dochází k celkovému zdražování produktů, nemovitostí a veřejné dopravy. Tento jev vede k postupnému odchodu mladé populace do okolních měst, kde jsou náklady na život nižší. Růst cen nemovitostí, pozemků a výše nájmu dále omezuje přístup k bydlení a práci, což v konečném důsledku vede k postupnému stárnutí populace v daných oblastech.

Obrázek 1 Cenová mapa nájemného v ČR (Zdroj: ARK ČR, 2024)

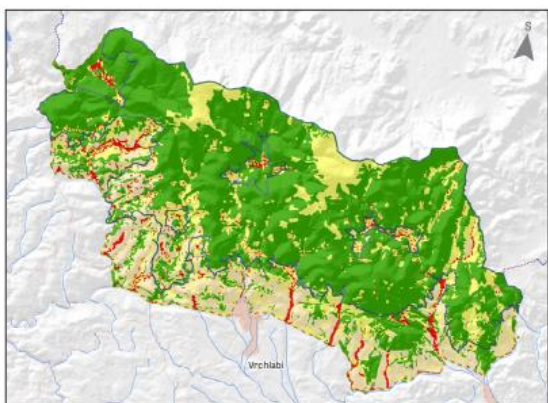
Obr.1 zobrazuje cenovou mapu nájemného v ČR, kdy největší hodnoty jsou vyznačeny fialovou a nejnižší světle modrou barvou. Z mapy je patrné, že v okolí NP je velmi vysoký nájem.

7.3 Fyzické dopady

Krajina v chráněných územích podléhá dlouhodobým změnám, hlavně tedy v okolí ochranných pásem. Tyto změny mohou být důsledkem přírodních procesů, ale i lidskou činností. Tato transformace vede k ovlivnění přírodní krajiny a oblastí, které jsou cíleně chráněny. Vyskytl se trend vystavovat budovy podle městských stylů jako je moderní urbanistický design, zelené střechy a ploty, které mohou ohrožovat místní faunu. Dalším problémem jsou invazivní druhy rostlin, které mají dopad na původní druhy nacházející se v parcích. Pro ilustraci vývoje krajiny jsou níže uvedeny obrázky z období 1950–2016/2017, které zastupují jednotlivé národní parky v České republice (Janík et al., 2023).

Fyzické změny v Národním parku Krkonoše a jeho ochranného pásma viz. Obr. 1 a 2 jsou nesporné a vyžadují pozornost z hlediska ochrany přírody. Je však patrné, že zde započal velký nárůst zastavěných a rekreačních ploch zejména pro sjezdové lyžování. Nicméně zde vzrostl lesní pokryv parku (zelená barva) z 61 % na 71 % území. Naopak, podíl orné půdy (béžová barva) výrazně poklesl ze 14 % na pouhé 1 %. Co se týče trvalého travního porostu, jeho zastoupení na území zůstává stále neměnné. Délka silnic v parku se mírně zmenšila v důsledku uzavření některých cest, avšak vzrostla cestní síť pro turisty (Janík et al., 2023).

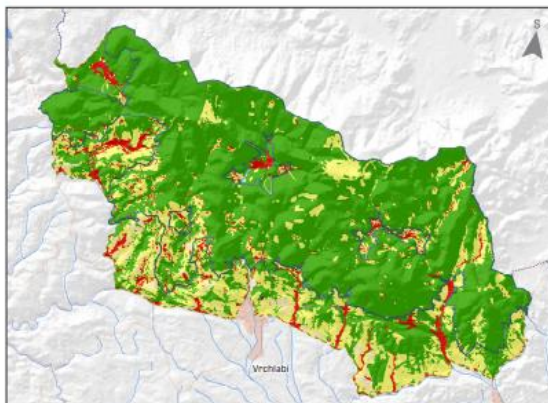
1950

Obrázek 2 Krajinový pokryv v NP Krkonoše v roce 1950

(Zdroj: Janík et al., 2023)

2016

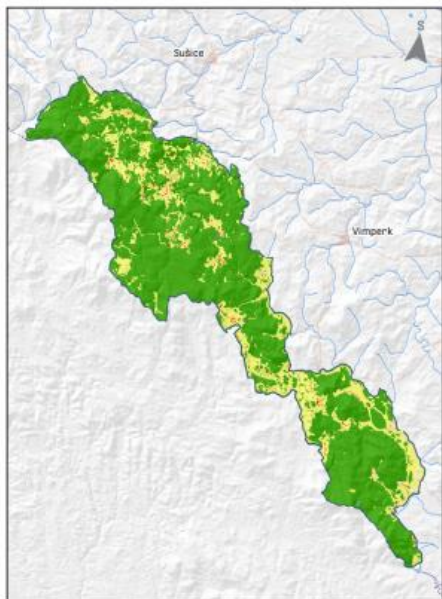

Obrázek 3 Krajinový pokryv v NP Krkonoše v roce 2016

(Zdroj: Janík et al., 2023)

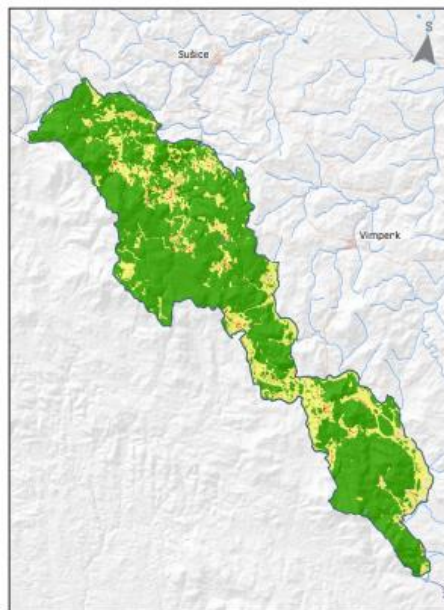
Během sledovaného období v Národním parku Šumava nebyl zaznamenán významný nárůst zastavěných ani rekreačních ploch. Je to především z důvodu existence Chráněné krajinné oblasti Šumava, kvůli které je zastavěná plocha omezena na 5 % celkové rozlohy. Naopak, lesní pokryv parku vzrostl a nyní zaujímá téměř čtyři pětiny celkového území, zatímco zbývající část je téměř celá pokryta trvalými travníky. Pokud jde o ornou půdu, ta prakticky zcela vymizela z území parku, což představuje významnou proměnu v krajině parku (Janík et al., 2023).

1950

Obrázek 4 Krajinový pokryv v NP Šumava v roce 1950 (Zdroj: Janík et al, 2023)

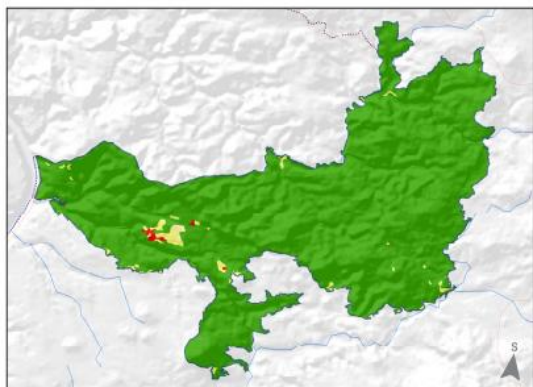
1950

Obrázek 5 Krajinový pokryv v NP Šumava v roce 2016 (Zdroj: Janík et al, 2023)

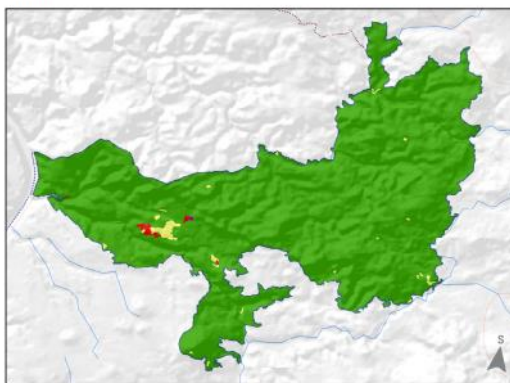
Na území Národního parku České Švýcarsko pozorujeme výrazně stabilní krajinový pokryv. Lesní porost stále dominuje a spolu s trvalými travními plochami nadále expanduje. Mírný nárůst zaznamenáváme v oblasti zastavěných a rekreačních ploch, zejména v okolí Mezné a Mezní louky, které představují jediné větší osídlení v rámci parku. V oblasti orné půdy dochází k téměř úplnému vymizení z území, což představuje významnou proměnu v krajině parku. V okolních obcích dochází k výraznému rozvoji infrastruktury, a to se zaměřením na cestovní ruch jako jsou hotely. Bohužel tak dochází k narušení krajiny národního parku (Janík et al., 2023).

1950

Obrázek 6 Krajinový pokryv v NP České Švýcarsko v roce 1950 (Zdroj: Janík et al., 2023)

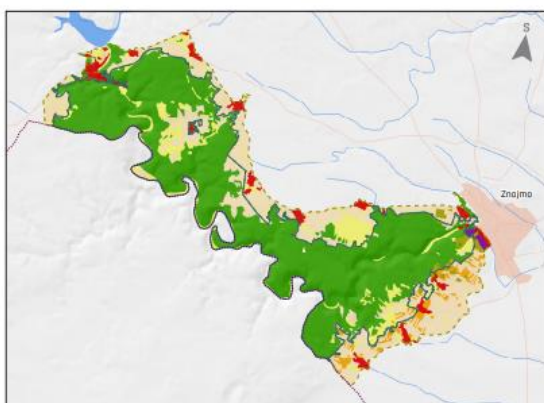
2016

Obrázek 7 Krajinový pokryv v NP Švýcarsko v roce 2016 (Zdroj: Janík et al., 2023)

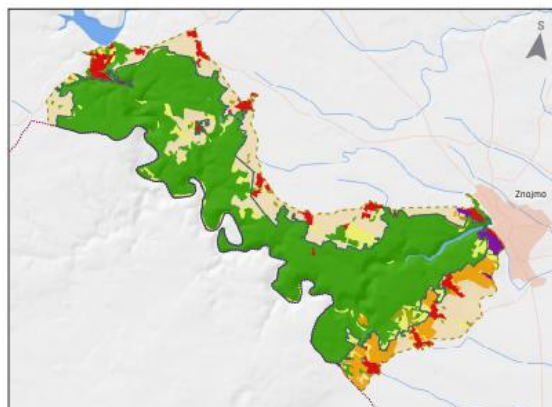
Fyzické změny v Národním parku Podyjí a jeho ochranném pásma představují kontrast v krajinném pokryvu. Během sledovaného období zaznamenáváme podobné trendy jako v ostatních parcích, a to nárůst lesního pokryvu na úkor orné půdy a trvalých porostů. Ochranné pásmo parku je intenzivně využíváno pro zemědělské účely a rekreační výstavbu. S tím souvisí i rostoucí infrastruktura a expanze vinic, což má značné fyzické dopady na přírodní prostředí v této oblasti (Janík et al, 2023).

1950

Obrázek 8 Krajinný pokryv v NP Podyjí v roce 1950
(Zdroj: Janík et al., 2023)

2017

Obrázek 9 Krajinný pokryv v NP Podyjí v roce 2016
(Zdroj: Janík et al., 2023)

7.4 Neočekávané události

Turismus v chráněných územích je velmi citlivý pro oblasti a je náchylný k různým neočekávaným událostem, jež mohou mít negativní dopad na danou lokalitu a následně omezit tok turistů. Tyto události, ať už se jedná o přírodní katastrofy, lidskou činnost nebo jiné faktory, nejen narušují harmonii přírodního prostředí, ale také zasahují do ekonomiky postižené oblasti, což může mít značné důsledky pro místní obyvatele, podnikatele a další.

Mezi neočekávané události, které mohou výrazně ovlivnit chráněná území, patří přírodní katastrofy, jako jsou lesní požáry, povodně a zemětřesení, jež mohou způsobit vážné škody infrastruktury v dané oblasti. Jedním z nejznámějších příkladů je lesní požár, který zachvátil národní park Yellowstone ve Spojených státech amerických v roce 1988. Bylo zasaženo přes 300 tisíc hektarů a národní park musel být poprvé ve své historii uzavřen, což mělo značný dopad na turistický ruch a místní ekonomiku (National park service, 2021). V České republice vypukl největší lesní požár v roce 2022 v Národním parku České Švýcarsko. Tento požár

postihl území o rozloze 1,1 tisíc hektarů a celková škoda přesáhla hranici dvou miliard korun, což má zásadní dopad na ekologickou stabilitu regionu a také na turistický sektor, který je v těchto lokalitách významným zdrojem příjmů (HZSCR, 2024).

Dalšími významnými událostmi jsou pandemie jako byla COVID-19 v letech 2020 a 2021. V důsledku nutných opatření zavedených ve většině zemí došlo k výraznému poklesu turistické aktivity, což především postihlo zaměstnanost v odvětví cestovního ruchu, zejména v oblasti pohostinství a hotelnictví. Mnoho podniků, které byly nuceny podstoupit nejpřísnější opatření, se muselo buď přizpůsobit novým podmínkám nebo ukončit svou činnost na trhu. Omezení cestování a uzavření hranic vedly k úplné absenci zahraničních turistů. Nicméně, v důsledku omezené možnosti cestování se zvýšil zájem o tuzemskou turistiku, zejména do přírodních lokalit. Avšak i když zájem o domácí cestování vzrostl, kvůli absenci hotelnictví a pohostinství nenahradil ztrátu o zahraniční turisty, což vedlo k celkovému poklesu turistické aktivity ve srovnání s předchozími lety.

Mezi další faktory jsou brány i bezpečnostní hrozby jako je terorismus nebo ozbrojené konflikty. I když všechny útoky nebyly přímo zaměřeny na turismus dané země, postihly místa, která jsou závislá na leteckém provozu. Terorismus má značný ekonomický vliv a má jednoznačně negativní vliv na cestovní ruch z důvodů obav o bezpečnost turistů nejen v zasažených oblastech. Roste tak tuzemský turismus na úkor zahraničnímu. Mezi nejznámější teroristické útoky se řadí útok na Světové obchodní centrum ve Spojených státech amerických v roce 2001. Mezi další se řadí teroristický útok v Londýně v roce 2005, který byl mířen na stanice v metru, jednalo se o největší teroristický útok v zemi. V roce 2015 v Paříži se odehrál další teroristický útok, který zasáhl centrum města u fotbalového stadionu a nedaleký koncert, který se odehrával nedaleko (Aktuálně.cz, 2020).

8. Národní parky České republiky

8.1. Národní park Krkonoše

Krkonošský národní park (zkráceně KRNAP) byl ustanoven jako první národní park na území České republiky vládním nařízením č. 41/1963 dne 17. května 1963, čímž se stal historicky nejstarším národním parkem na našem územím. Hlavním cílem ochrany je ochrana nejvyšších českých pohoří s bohatými přírodními jevy. Rozprostírá se na ploše 363 km² a s přilehlým ochranným pásmem dosahuje celkové rozlohy 550 km². Nalézá se na území Krkonoš, v severní části České republiky, převážně v okresech Trutnov, Semily a Jablonec nad Nisou (Janík et al, 2023). Podoba krajiny v Krkonoších je výrazně ovlivněna geologickým podložím a klimatickými podmínkami, což přispělo k vytvoření rozmanitého životního prostředí. V rámci parku se nachází významný horský ekosystém, který je tvořen lesy a loukami. V parku lze nalézt bohatou biodiverzitu, zahrnující přes 300 druhů obratlovců, přibližně 1300 cévnatých rostlin, a ještě vyšší počet výtrusných rostlin. Krkonoše jsou domovem mnoha endemických druhů, což z nich činí jedinečný biotop. Díky své bohaté přírodní pestrosti patří KRNAP mezi nejnavštěvovanější přírodní destinace v České republice (KRNAP, 2024).

8.2 Národní park Šumava

Národní park Šumava (NPS) byl ustanoven národním parkem dne 20. března 1991 vládním nařízením č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny. S rozlohou 680,64 km² se jedná o největší národní park na území České republiky. Jeho umístění na jihozápadě České republiky, v okresech Klatovy, Prachatice a Český Krumlov, mu propůjčuje jedinečnou hodnotu a status jednoho z nejceněnějších území v Česku. Národní park je nazýván "Zelené srdce Evropy", a to s dobrým důvodem. Jeho rozlehlost a bohatá biodiverzita činí z tohoto parku jedinečné místo, které zaujímá významné postavení mezi lesními komplexy Evropy. V jeho srdci se nachází rozsáhlá rašeliniště, rozmanité smrkové a bukové lesy, malebné horské louky a ledovcová jezera, jako jsou Černé, Čertovo a Plešné jezero. Je domovem více než 500 druhů živočichů a přibližně 1260 druhů rostlin, což z něj činí centrum biologické rozmanitosti. Mezi jeho nejvýznamnější lokality patří Boubínský prales, jedno z posledních zbytků původních pralesů v Evropě, kde se dochovala nezměněná divočina tisíciletí, Jezerní slatě, oblast Povydrří a již zmíněná ledovcová jezera (NPS, 2024).

8.3 Národní park Podyjí

Národní park Podyjí byl formálně ustanoven národním parkem dne 1. července 1991 prostřednictvím vládního nařízení č. 164/1991 Sb. O ochraně přírody a krajiny. S rozlohou 63 km² se jedná o nejmenší národní park v České republice, avšak jeho malé rozměry nijak nesnižují jeho význam a hodnotu pro ochranu biodiverzity. Nachází se v jižní části Moravy, konkrétně v okrese Znojmo, a je jediným národním parkem v tomto regionu, což mu poskytuje významné postavení v rámci ochrany přírodních lokalit Moravského regionu (Škorpík, 2012). NP Podyjí charakterizován údolím řeky Dyje, která zde tvoří malebné kaňonové údolí. Tato říční krajina je bohatá na meandry a skalní útvary, které představují unikátní prostředí pro mnoho ohrožených druhů rostlin a živočichů. V jihovýchodní části parku dominují rozsáhlá vřesoviště, která slouží jako klíčové biotopy pro zachování biodiverzity. Mezi významná místa v NP Podyjí patří Sealsfieldův kámen, Králův stolec, zřícenina Nový Hrádek a zámek Vranov nad Dyjí. Tato lokalita nejenom reprezentuje významné prvky přírodního a kulturního dědictví, ale také slouží jako centrum environmentálního vzdělávání a turistického ruchu. Tím přispívá k ochraně a udržitelnému rozvoji NP Podyjí, zatímco zároveň poskytuje odborníkům i veřejnosti možnost poznat a ocenit bohatství a jedinečnost této oblasti (Rothröckl, Škorpík, 2008).

8.4 Národní park České Švýcarsko

Národní park České Švýcarsko, vyhlášený národním parkem dne 1. ledna 2000 na základě vládního nařízení č. 161/1999 Sb. O ochraně přírody a krajiny, je nejmladší národní parky v České republice. S rozlohou 79,23 km² se nachází v severních Čechách, konkrétně v okrese Děčín, v těsné blízkosti německých hranic. Jeho charakteristická krajina byla formována během alpinského vrásnění v období čtvrtohor, kdy došlo k vyvýšení křídových a mořských sedimentů, čímž vznikly impozantní skalní věže a skalní města, které jsou hlavním objektem ochrany v tomto národním parku. Jedním z nejvýznamnějších útvarů je Pravčická brána, největší pískovcová brána v Evropě a symbol tohoto národního parku, která je chráněna jako NPP (Janík et al., 2023). Převážná část území je pokryta smrkovými a bukovými lesy, které hrají klíčovou roli ve formování ekosystému a biodiverzity v parku. Mezi nejnavštěvovanější místa v národním parku České Švýcarsko patří Edmundova a Divoká soutěska, Mariina vyhlídka a již zmíněná Pravčická brána. Tyto lokality nejenže lákají turisty z celého světa svou přírodní krásou a jedinečností, ale také představují důležité lokality pro ochranu a výzkum geologických a ekologických procesů v tomto regionu (NPCS, 2024).

9. Metodika práce

Primární data o návštěvnosti z jednotlivých sčítačů v Národních parcích České republiky byla získána od Správ NP (KRNAP, Šumava, Podyjí a České Švýcarsko), byly použity měsíce květen-říjen v období 2012-2023 z důvodu relevance hodnot a možných problémů se sčítači způsobený zasněžením v horských oblastech. Výjimkou byl NP Podyjí, kdy byla zpracována data až od roku 2018. Pro práci byl použit Microsoft Excel 2016 a QGIS 3.36.2. Pro zjištění absolutního počtu návštěvníků v měsících a celkového počtu byla použita funkce SUMA. Dále funkce PRŮMĚR, která byla využita pro zjištění průměrné měsíční návštěvnost v NP. Pro určení meziroční srovnání návštěvnosti byl nejprve použit řetězový index, značící vývoj z hlediska krátkodobého trendu. Následně bazický index, který se používá pro zjištění vývoje z hlediska dlouhodobého trendu. Pro jejich výpočet byly použity vzorce (Kladivo, 2013).

x_i = Aktuální hodnota časové řady (návštěvnost)

x_{i-1} = Předchozí hodnota časové řady (návštěvnost)

x_i = Aktuální hodnota časové řady (návštěvnost)

x_z = Počáteční hodnota časové řady (návštěvnost)

Další funkcí, která zde byla použita je funkce grafu. Z výsledků bylo vytvořeno osm tabulek a 5 sloupcových grafů, které sloužily pro srovnání stoupajícího trendu návštěvnosti (viz. kapitola výsledky).

V další části je bakalářská práce zaměřena na kvantifikaci intenzity turismu, kdy primární data o počtu hostů obcí v NP byla získána ze Statistik o hostech a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních a počtu obyvatel, získané z Databáze demografických údajů za obce ČR, které vydává Český statistický úřad. Turistická intenzita (TI) se používá pro zjištění turistické aktivity na určitém území na 100 trvale žijících obyvatel. Pro výpočet byl použit vzorec, kde však byla turistická intenzita vyjádřena k jednomu žijícímu obyvateli v obci (Erlebach Romportl, 2021).

$$TI = \frac{\text{počet turistů}}{\text{počet rezidentů}}$$

Výsledky byly prezentovány ve formě tabulek a mapových polí, podklady pro obce nacházející se v NP byly získány z ArcČR® 4.2. Následně byly mapy vytvořeny v programu QGIS 3.36.2 pro každý Národní park, a to pro období 2012 a 2022.

Následně pro interpretaci zatíženosti území (ZÚ) byla získána primární data o počtu lůžek v dané obci, a to ze Statistik o kapacitách hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie a rozlohy území obcí, získané z Malého lexikonu obcí ČR, který vydává Český statistický úřad. Katastrální výměra obce byla v hodnotě hektarů (ha), proto bylo nutné je nejprve převést na km². Index zatíženosti území rekreačním využíváním je prostředkem prostorového hodnocení environmentálních dopadů spojených s intenzitou návštěv vícedenních turistů. Pro výpočet byl použit vzorec (Erlebach, Romportl, 2021).

$$ZÚ = \frac{\text{počet lůžek}}{\text{rozloha území}}$$

Výsledky jsou interpretovány formou tabulek (viz.přílohy) a map, které byly vytvořeny v programu QGIS 3.36.2 pro každý národní park pro roky 2012 a 2022.

10. Výsledky

10.1 Počty návštěvníků v Národních parcích

Tab. 1: Návštěvnost v NP Krkonoše v letech 2012-2023

Návštěvnost v NP Krkonoše za období 2012-2023												
Měsíc	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
květen	64 196	62 512	88 108	107 071	112 347	99 100	150 390	78 616	57 980	10 788	96 464	158 675
červen	106 209	94 346	122 318	126 502	132 234	156 512	149 736	190 557	102 783	153 125	182 105	201 421
červenec	216 439	241 582	199 960	245 006	270 838	256 158	279 754	254 890	373 772	317 654	276 462	303 577
srpen	279 474	273 426	247 116	299 260	303 218	287 821	282 507	289 843	321 308	283 385	274 597	269 034
září	154 760	109 208	126 613	165 404	186 238	146 985	187 635	157 121	203 477	223 827	145 389	274 242
říjen	84 768	109 128	145 718	135 588	101 188	89 232	116 657	157 721	77 363	174 016	171 662	115 313
Celkový počet	905 846	890 202	929 833	1 078 831	1 106 063	1 035 808	1 166 679	1 128 748	1 136 683	1 162 795	1 146 679	1 322 262

Zdroj: KRNAP (2024); vlastní zpracování

Tab. 1 zachycuje data o návštěvnících NP Krkonoše v období květen-říjen v letech 2012 až 2023. Největší počet turistů byl zaznamenán v červenci v roce 2020 (373 772). V květnu roku 2021 došlo k problémům se sčítači, takže tento údaj není spolehlivý. Jako náhrada bude brán nejnižší počet turistů, v květnu 2020 (57 980). Jeden z hlavních důvodů těchto hodnot návštěvnosti byla celosvětová pandemie COVID-19, která měla dopad na cestovní ruch. Tyto dopady se projeví i v návštěvnosti NP ČR. Z důvodu vládních restrikcí týkajících se omezení volného pohybu osob. Z údajů v tabulce vyplývá, že vrchol turistické sezóny v NP Krkonoše připadá na letní měsíce, což značí období s největší návštěvností a zvýšenou zátěží pro toto území. Z dostupných dat je možné usuzovat, že oblast každoročně přiláká velké množství návštěvníků, přičemž průměrný měsíční počet turistů, kteří se vydají do NP Krkonoše, dosahuje čísla okolo 180 tisíc.

Tab. 2: Meziroční srovnání návštěvnosti za období 2012-2023 v NP Krkonoše

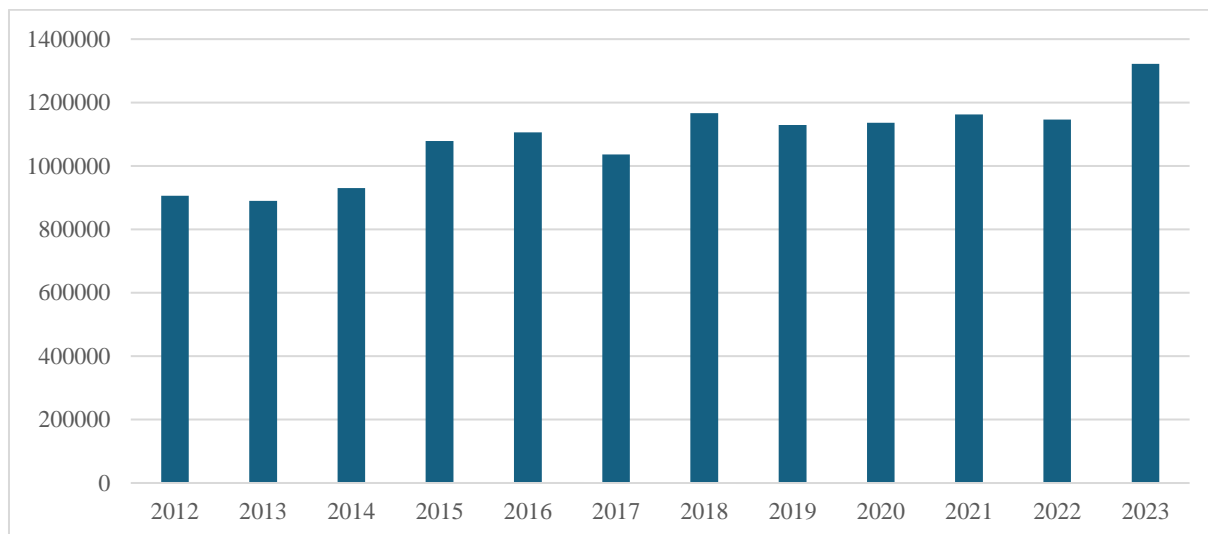
Meziroční srovnání návštěvnosti NP Krkonoše v letech 2012-2023												
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkový počet	905 846	890 202	929 833	1 078 831	1 106 063	1 035 808	1 166 679	1 128 748	1 136 683	1 162 795	1 146 679	1 322 262
Řetězový I.	100,00	98,27	104,45	116,02	102,52	93,65	112,63	96,75	100,70	102,30	98,61	115,31
Bazický I.	100,00	98,27	102,65	119,10	122,10	114,35	128,79	124,61	125,48	128,37	126,59	145,97

Zdroj: KRNAP (2024); vlastní zpracování

Pozn. 1: I. - Index

Tab. 2 znázorňuje data o celkovém počtu návštěvnosti v NP Krkonoše v letech 2012-2023 v měsících květen až říjen. Dále je zde znázorněn řetězový a bazický index pro vyjádření meziročního vývoje v relativních hodnotách. Nejvyšší počet návštěvníků byl v roce 2023 (1 322 262) a naopak nejmenší počet byl v roce 2013 (890 202). Během celého sledovaného období NP Krkonoše přivítal přes 13 milionů turistů. Z řetězového indexu vyplývá, že dochází

převážně k nárůstu počtu návštěvníků. Bazický index naznačuje, že s výjimkou roku 2013 došlo ve všech letech k nárůstu počtu turistů ve srovnání s rokem 2012.

Obr.10 Sloupcový graf roční návštěvnosti v NP Krkonoše v měsících květen-říjen za období 2012-2023

(zdroj: KRNAP (2024); vlastní zpracování)

Tab. 3: Návštěvnost v NP Šumava v letech 2018-2023

Návštěvnost v NP Šumava v letech 2018-2023						
Měsíc	2018	2019	2020	2021	2022	2023
květen	104 587	58 036	66 953	56 193	72 798	106 199
červen	110 142	101 860	125 098	122 727	105 649	133 719
červenec	210 376	180 605	305 717	216 042	197 220	254 962
srpen	177 363	192 895	266 630	210 030	211 094	206 956
září	88 812	96 753	135 478	137 539	80 452	149 404
říjen	49 279	75 114	47 992	84 016	77 516	67 754
Celkový počet	740 559	705 263	947 868	826 547	744 729	918 994

Zdroj: NPS (2024); vlastní zpracování

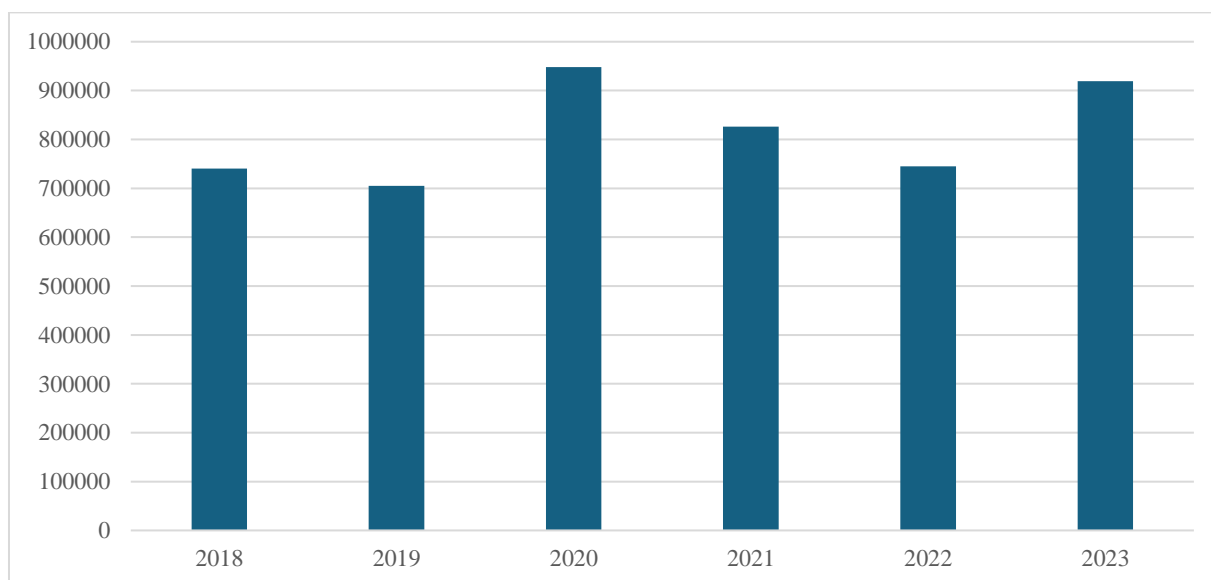
Tab.3 obsahuje údaje o návštěvnosti NP Šumava v období květen až říjen v letech 2018 až 2023. Nejvyšší počet návštěvníků byl zaznamenán v červenci (305 717), zatímco nejnižší byl zaznamenán v říjnu roku 2020 (47 992). Tyto extrémy byly ovlivněny pandemií COVID-19. Opět je patrné, že největší koncentrace turistů připadá na letní měsíce. Průměrná měsíční návštěvnost dosahuje 135 tisíc turistů.

Tab. 4: Meziroční srovnání návštěvnosti za období 2018-2023 v NP Šumava

Meziroční srovnání návštěvnosti NP Šumava v letech 2018-2023						
Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkový počet	740 559	705 263	947 868	826 547	744 729	918 994
Řetězový I.	100,00	95,23	134,40	87,20	90,10	123,40
Bazický I.	100,00	95,23	127,99	111,61	100,56	124,09

Zdroj: NPS (2024); vlastní zpracování

Tab. 4 zobrazuje celková data o návštěvnosti NP Šumava v období od května do října v letech 2018-2023. Největší počet turistů byl zaznamenán v roce 2020 (947 868), zatímco nejnižší počet byl zaznamenán v roce 2019 (705 263). Během sledovaného období zavítalo do národního parku téměř 4,9 milionů turistů. Z řetězového indexu je patrné téměř pravidelné střídání každoročního nárůstu a poklesu počtu návštěvníků. Z bazického indexu lze konstatovat, že s výjimkou roku 2019 došlo ke zvýšení počtu návštěvníků ve srovnání s rokem 2018.

Obr.11 Sloupcový graf roční návštěvnosti v NP Šumava v měsících květen-říjen za období 2018-2023

(zdroj: NPS (2024); vlastní zpracování)

Tab. 5: Návštěvnost v NP Podyjí v letech 2012-2023

Návštěvnost v NP Podyjí za období 2012-2023												
Měsíc	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
květen	42 414	36 934	40 769	42 125	39 819	43 850	55 155	40 172	46 637	40 853	47 611	62 256
červen	34 379	36 756	38 466	38 918	36 620	39 194	40 914	42 946	48 824	57 743	49 967	54 880
červenec	58 684	65 212	53 411	54 129	67 508	63 864	68 098	66 121	98 635	95 651	80 374	81 442
srpen	56 888	56 401	59 738	50 910	67 634	55 707	51 097	73 624	94 059	88 177	76 877	68 210
září	40 239	34 912	35 493	40 142	47 035	43 051	48 116	45 424	62 902	68 980	50 262	71 191
říjen	17 469	22 525	22 096	21 109	24 239	24 171	27 520	30 217	33 510	45 247	40 457	38 039
Celkový počet	250 073	252 740	249 973	247 333	282 855	269 837	290 900	298 504	384 567	396 651	345 548	376 018

Zdroj: NPCS (2024); vlastní zpracování

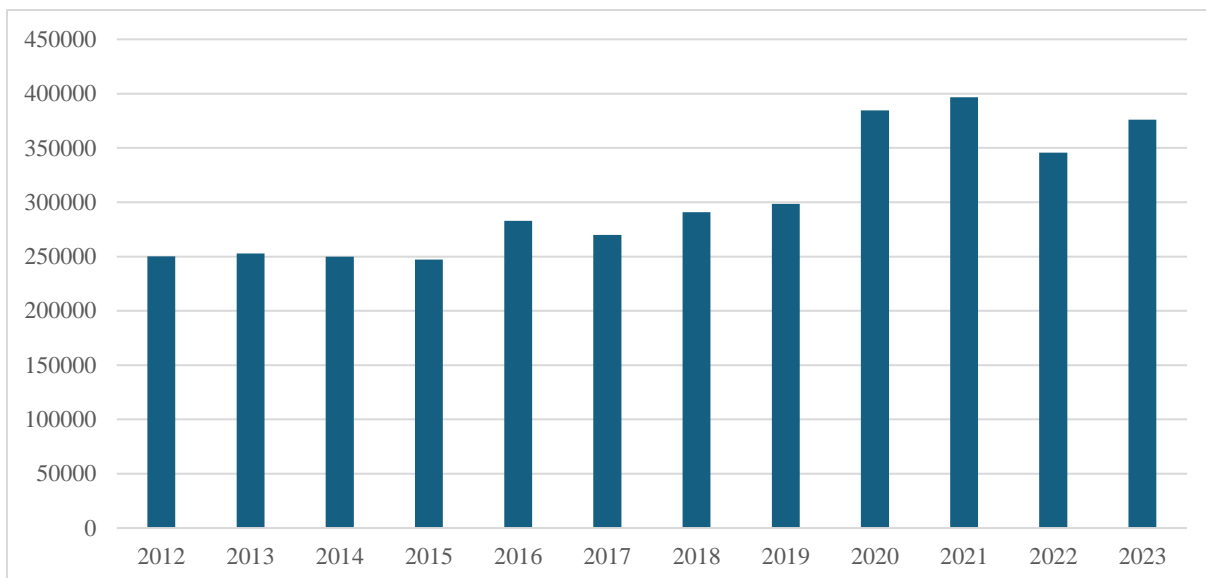
Tab. 5 ukazuje data o návštěvnosti v NP Podyjí, které bylo sčítáno v květnu-říjnu v období 2012-2023. Největší množství návštěvníků park zaznamenal v červenci 2020 (98 635). Naopak, nejnižší počet turistů byl zaznamenán v říjnu 2012 (17 469). Během sledovaného období byla průměrná měsíční návštěvnost okolo 50 tisíc.

Tab. 6: Meziroční srovnání návštěvnosti za období 2012-2023 v NP Podyjí

Meziroční srovnání návštěvnosti NP Podyjí v letech 2012-2023												
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkový počet	250 073	252 740	249 973	247 333	282 855	269 837	290 900	298 504	384 567	396 651	345 548	376 018
Řetězový I.	100,00	101,07	98,91	98,94	114,36	95,40	107,81	102,61	128,83	103,14	87,12	108,82
Bazický I.	100,00	101,07	99,96	98,90	113,11	107,90	116,33	119,37	153,78	158,61	138,18	150,36

Zdroj: NCS (2024); vlastní zpracování

Tab. 6 zobrazuje celkový počet návštěvníků v NP Podyjí v období od roku 2012 do roku 2023. Nejvyšší celkový počet návštěvníků v období květen-říjen byl zaznamenán v roce 2021 (396 651), zatímco nejnižší počet byl zaznamenán v roce 2015 (247 333). Během sledovaného období národní park navštívilo téměř 3,7 milionů návštěvníků. Řetězový index poukazuje na celkový mírný vzestup návštěvnosti. Z bazického indexu lze vyčíst, že od roku 2016 dochází k postupnému a stabilnímu nárůstu počtu turistů v porovnání s údaji z roku 2012. Tento trend naznačuje pozitivní vývoj návštěvnosti NP Podyjí v průběhu sledovaného období.

Obr.12 Sloupcový graf roční návštěvnosti v NP Podyjí v měsících květen-říjen za období 2012-2023

(zdroj: NPP (2024); vlastní zpracování)

Tab. 7: Návštěvnost v NP České Švýcarsko v letech 2012-2023

Návštěvnost v NP České Švýcarsko za období 2012-2023												
Měsíc	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
květen	109 544	86 970	97 906	123 683	124 490	128 995	192 893	144 829	69 924	66 606	128 821	104 521
červen	85 665	48 361	98 867	93 408	93 532	130 464	142 068	177 008	123 745	105 899	138 508	85 897
červenec	169 895	155 460	174 995	184 470	226 583	238 680	295 547	269 227	319 491	221 300	192 567	163 858
srpen	181 325	175 084	196 762	193 611	227 595	234 086	270 501	289 073	277 579	211 637	54 612	141 690
září	96 604	75 393	82 312	99 489	108 920	122 116	153 132	148 637	154 925	134 192	30 559	93 469
říjen	61 993	76 005	93 100	79 395	88 578	88 377	136 641	141 941	60 295	124 884	60 149	75 459
Celkový počet	705 026	617 273	743 942	774 056	869 698	942 718	1 190 782	1 170 715	1 005 959	864 518	605 216	664 894

Zdroj: NCS (2024); vlastní zpracování

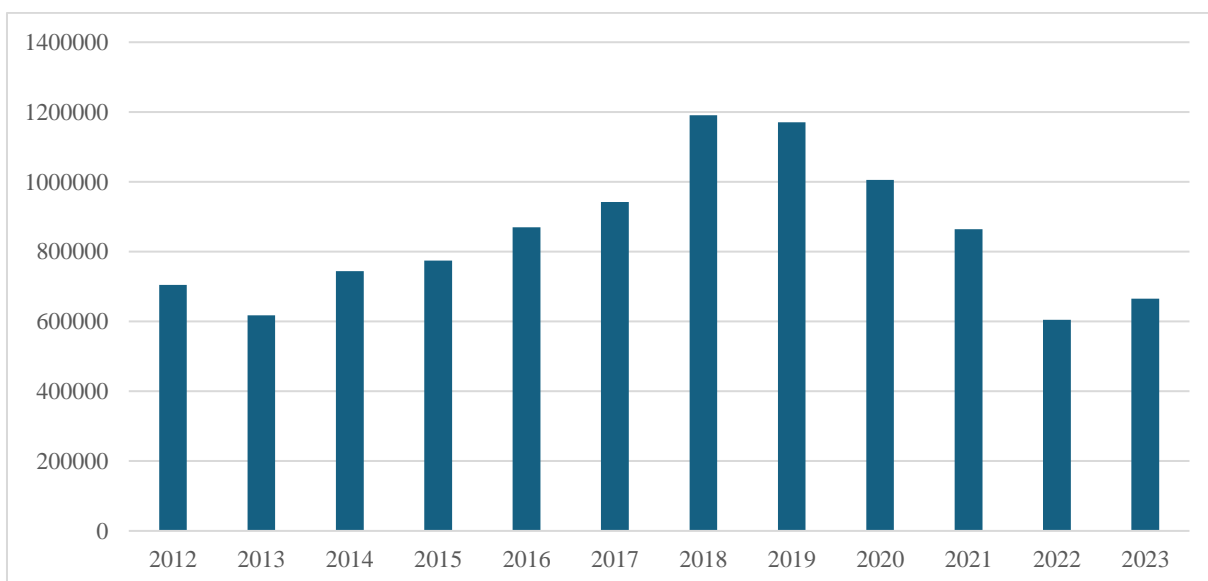
Tab. 7 zobrazuje data o návštěvnosti NP České Švýcarsko v letech 2012-2023. Nejvyšší počet návštěvníků byl zaznamenán v červenci 2020 (319 491), zatímco nejnižší hodnota byla naměřena v září 2022 (30 559). Tato hodnota a následující hodnoty jsou ovlivněny lesním požárem, který vypukl na území parku. Průměrná měsíční návštěvnost byla okolo 140 tisíc, což z parku činí druhý nejnavštěvovanější park v České republice.

Tab. 8: Meziroční srovnání návštěvnosti za období 2012-2023 v NP České Švýcarsko

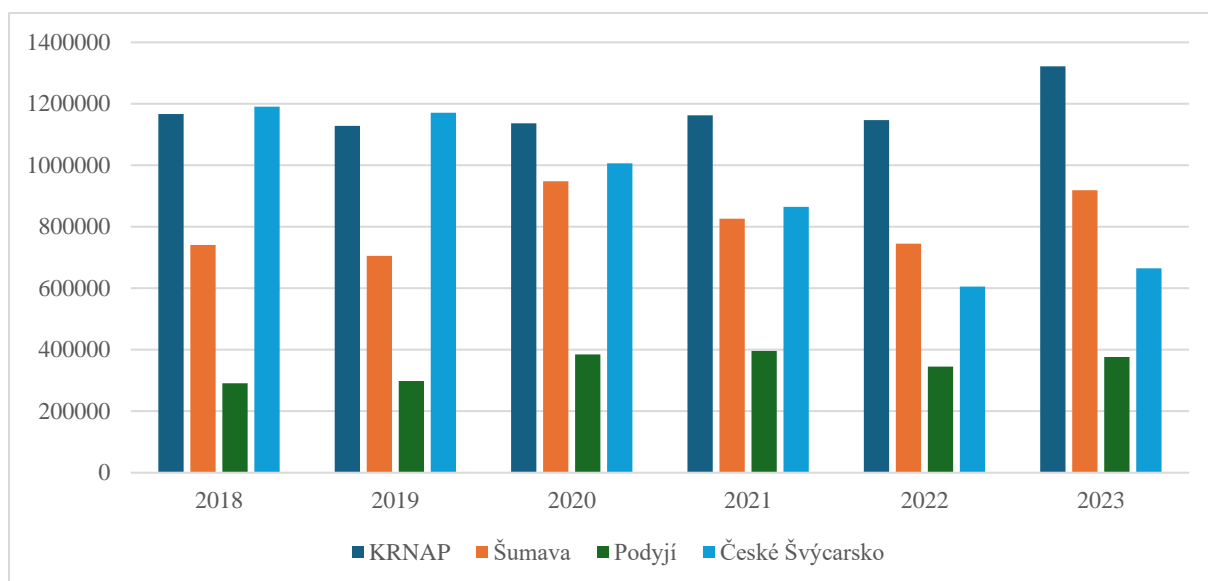
Meziroční srovnání návštěvnosti NP České Švýcarsko v letech 2012-2023												
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkový počet	705 026	617 273	743 942	774 056	869 698	942 718	1 190 782	1 170 715	1 005 959	864 518	605 216	664 894
Řetězový I.	100,00	114,22	82,97	96,11	89,00	92,25	79,17	101,71	116,38	116,36	142,84	91,02
Bazický I.	100,00	87,55	105,52	109,79	123,36	133,71	168,90	166,05	142,68	122,62	85,84	94,31

Zdroj: NCS (2024); vlastní zpracování

Tab. 8 zachycuje celkový počet návštěvnosti v NP České Švýcarsko v období 2012-2023. Největší počet návštěvníků byl zaznamenán v roce 2018 (1 190 782), zatímco nejnižší počet byl v roce 2022 (605 216), což bylo způsobeno již zmíněným lesním požárem. Během sledovaného období národní park přivítal téměř 12 milionů turistů. Z řetězového indexu lze konstatovat, že od roku 2014 do roku 2018 docházelo k nárůstu počtu návštěvníků. Bazický index uvádí, že celkově došlo v každém roce od roku 2014 do roku 2021 k nárůstu oproti počáteční hodnotě. Poslední roky byly značně ovlivněny situací v NP, jejichž následky jsou zde patrné dodnes.

Obř.13 Sloupcový graf roční návštěvnosti v NP České Švýcarsko v měsících květen-říjen za období 2012-2023

(zdroj: NPS (2024); vlastní zpracování)

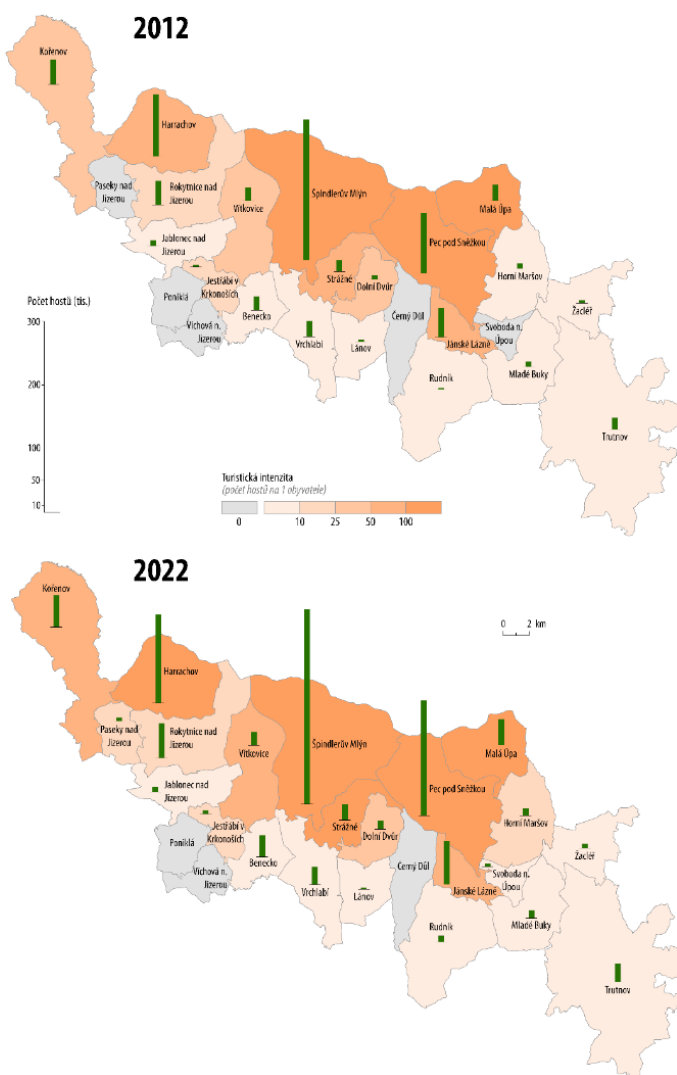

Obr.14 Sloupcový graf roční návštěvnosti v Národních parcích České republiky za období 2018-2023

(Zdroj: KRNAP, NPS, NPP, NPCPS (2024; vlastní zpracování)

Obr.14 Zobrazuje srovnání návštěvnosti národních parků v České republice za období květen až říjen v letech 2018 až 2023. Největší celková návštěvnost do NP byla zaznamenána v roce 2020, kdy do parků přicestovalo téměř 3,5 milionů turistů. Tato výrazně vyšší návštěvnost byla částečně podmíněna pandemií COVID-19, která vedla k hledání alternativních cest k trávení volného času ve volné přírodě. Naopak nejmenší počet návštěvníků byl zaznamenán v roce 2022, kdy do parků přicestovalo 2,8 milionů turistů. V NP Krkonoše dosáhla největší roční návštěvnost v celém sledovaném období v roce 2023, kdy park přivítal přes 1,3 milionu návštěvníků. Tento údaj svědčí o vysoké atraktivitě Krkonošského národního parku pro turisty a návštěvníky přírodních krás. Naopak NP Podyjí zaznamenal v roce 2018 nejnižší roční návštěvnost v celém sledovaném období, kdy pouze 290 900 lidí navštívilo tento park. Tento fakt naznačuje, že NP Podyjí je z hlediska návštěvnosti nejméně frekventovaným národním parkem v České republice. Zajímavým je také fakt, že v letech 2018 a 2019 dosáhl NP České Švýcarsko nejvyšší roční návštěvnosti ze všech národních parků. Tento údaj poukazuje na popularitu tohoto parku a jeho atraktivitu pro turisty v uvedených letech. Celkový počet turistů, kteří navštívili národní parky během měřeného období, činil 39,1 milionů. Průměrně to znamená, že každý rok do těchto parků přicestovalo 1 302 805 turistů. Tento údaj ukazuje na význam národních parků jako populárních cílů pro rekreaci a poznávání přírody v České republice.

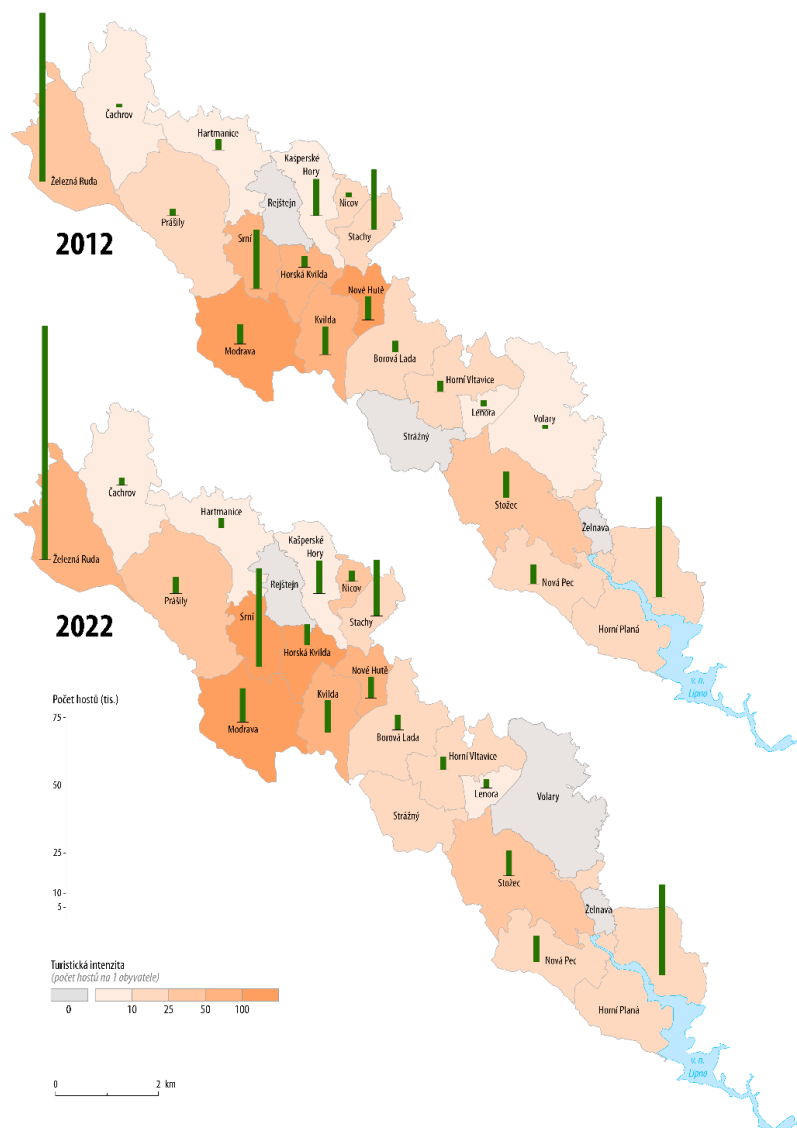
10.2 Turistická intenzita v NP

Obr.15 Turistická intenzita v obcích Národního parku Krkonoše v letech 2012 a 2022
(Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Obr.15 znázorňuje 2 mapová pole, která zobrazují turistickou intenzitu v NP Krkonoše v roce 2012 a 2022. V některých obcích nebyl uveden celkový počet hostů. Z tohoto důvodu nebudou tyto obce brány v potaz. V roce 2012 bylo nejvíce TI ve Špindlerově Mlýně (189), nejnižší hodnoty byly naměřeny v obcích Rudník (1), Trutnov (1) a Žacléř (1). V roce 2022 byla nejvyšší hodnota naměřena opět ve Špindlerově Mlýně (292), nejnižší pak v obcích Lánov (1) a Trutnov (1). Největší růst mezi těmito lety zaznamenala obec Pec pod Sněžkou, kdy TI vzrostlo o hodnotu 130. Další výrazný růst TI byl zaznamenán v obcích Špindlerův mlýn (103), Malá Úpa (97), Janské Lázně (42), Harrachov (40) a Strážné (31). Obec Lánov je jedinou obcí v NP, která zaznamenala pokles hodnoty. V případě celkového počtu hostů byla v letech 2012

(222 118) i 2022 (306 409) největší hodnota zaznamenána ve Špindlerově Mlýně. Naopak nejmenší hodnota byla naměřena v roce 2012 v obci Rudník (1 980) a v roce 2022 v obci Lánov (2 382). Celkově lze tedy říct, že území parku je velmi turisticky vytížené.

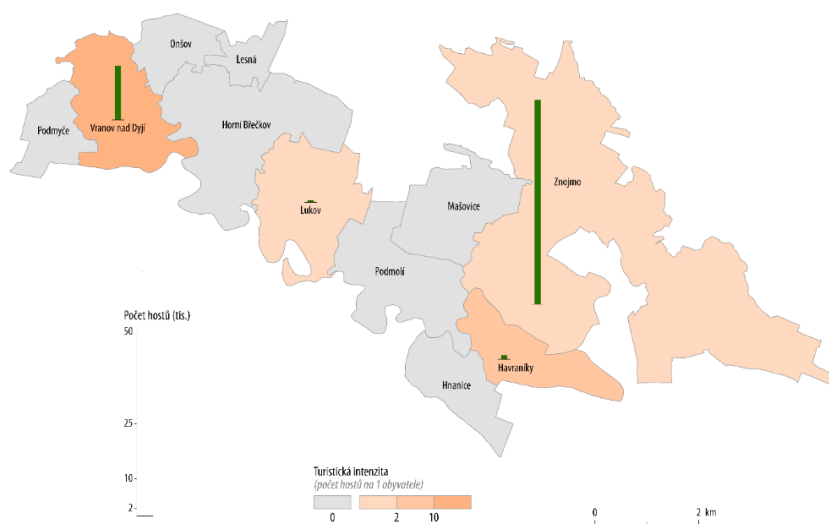

Obr.16 Turistická intenzita v obcích Národního parku Šumava v letech 2012 a 2022
(Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

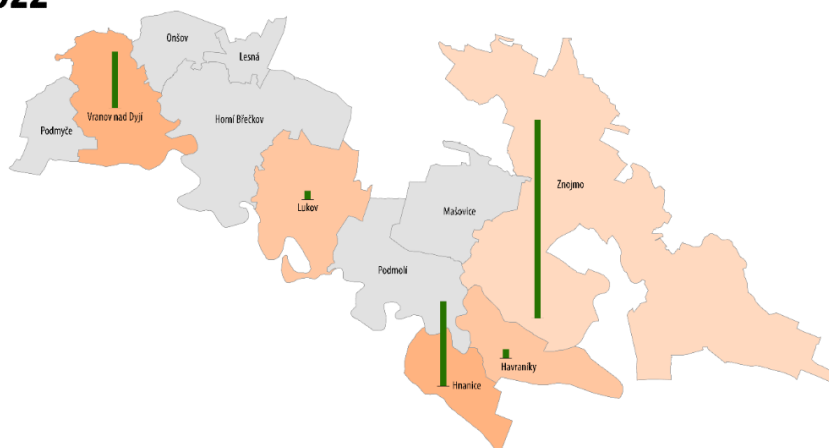
Obr.16 zobrazuje dvě mapové sekce, které ilustrují intenzitu turismu v Národním parku Šumava v letech 2012 a 2022. Některé obce neuvádějí úplné počty hostů, a proto nebudou v analýze zohledněny. V roce 2012 měla nejvyšší zaznamenanou intenzitu turismu obec Srní (107), zatímco nejnižší hodnoty (3) byly v obcích Lenora a Čachrov. V roce 2022 byla nejvyšší turistická intenzita opět v Srní (151), což představuje nárůst o 66 bodů. Naopak nejnižší hodnota byla zaznamenána v obci Hartmanice (4). Z celkem 22 zkoumaných obcí jen obec Nové Hutě

vykázaly větší pokles intenzity turismu, a to o hodnotu 26. Větší nárůst se odehrál v obcích Horská Kvilda (58), Kvilda (31), Prášily (28), Železná Ruda, (19) a Nicov (18). Z map jde dále usoudit, že došlo k nárůstu celkového počtu turistů. Nejvyšší celkový počet hostů byl zaznamenán v obci Železná Ruda, kde v roce 2012 dosáhl 62 190 hostů a v roce 2022 pak 86 245 hostů. To z Železné Rudy činí obec s největším nárůstem počtu hostů v Národním parku Šumava, konkrétně o 24 055 hostů. Naopak nejmenší počet hostů byl v obou letech naměřen v obci Čachrov, kde v roce 2012 bylo registrováno 1 334 hostů a v roce 2022 pak 2 931 hostů. Celkově byl zaznamenán nárůst počtu hostů v Národním parku Šumava. Přesto se v některých obcích vyskytují poklesy, konkrétně v pěti z nich.

2012

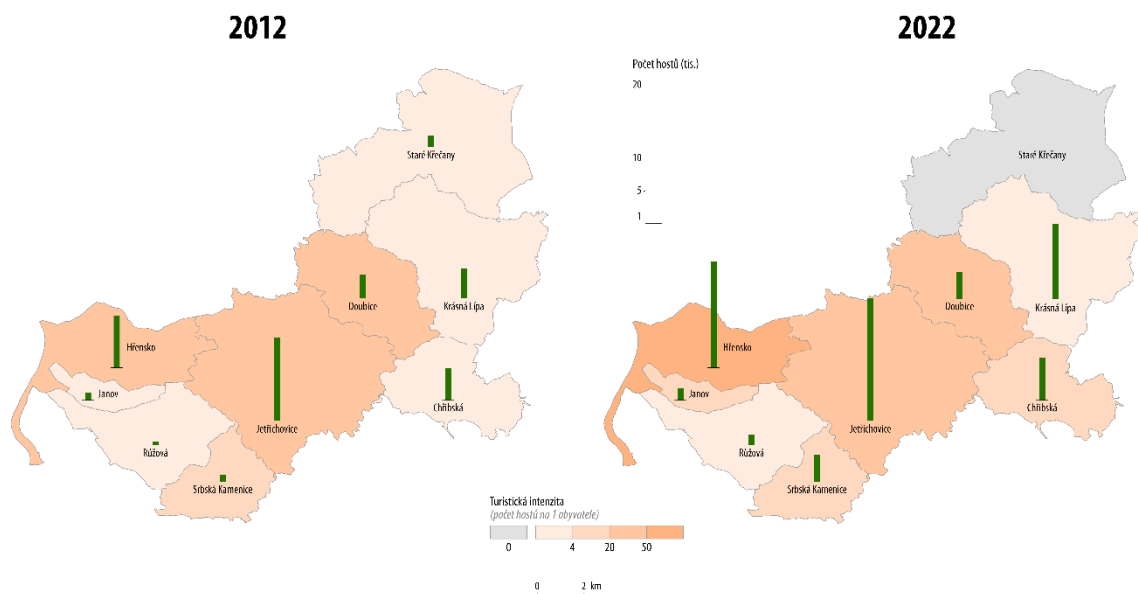

2022

Obr.17 Turistická intenzita v obcích Národního parku Podyjí v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Obrázek. 17 prezentuje dvě mapová pole, která ukazují turistickou intenzitu v Národním parku Podyjí v letech 2012 a 2022. V některých obcích nebyl zaznamenán celkový počet hostů, a proto nebudou tyto obce zahrnuty do analýzy. Z map je patrný nárůst turistické intenzity v NP. V roce 2012 byla nejvyšší hodnota turistické intenzity zaznamenána v obci Vranov nad Dyjí (17) a nejnižší v obcích Lukov (2) a Znojmo (2). V roce 2022 pak dosáhla nejvyšší hodnota v obci Hnanice (62), zatímco nejnižší zůstala v obci Znojmo (2). V těchto letech byl největší celkový počet hostů zaznamenán v městě Znojmo, kde v roce 2012 dosáhl počet 55 219 hostů a v roce 2022 pak 53 617 hostů, což představuje mírný pokles. Na druhé straně, nejnižší relevantní hodnota byla v obci Lukov, kde v roce 2012 bylo zaznamenáno 513 hostů a v roce 2022 už 2 303 hostů. Celkově lze pozorovat nárůst počtu hostů v tomto národním parku.

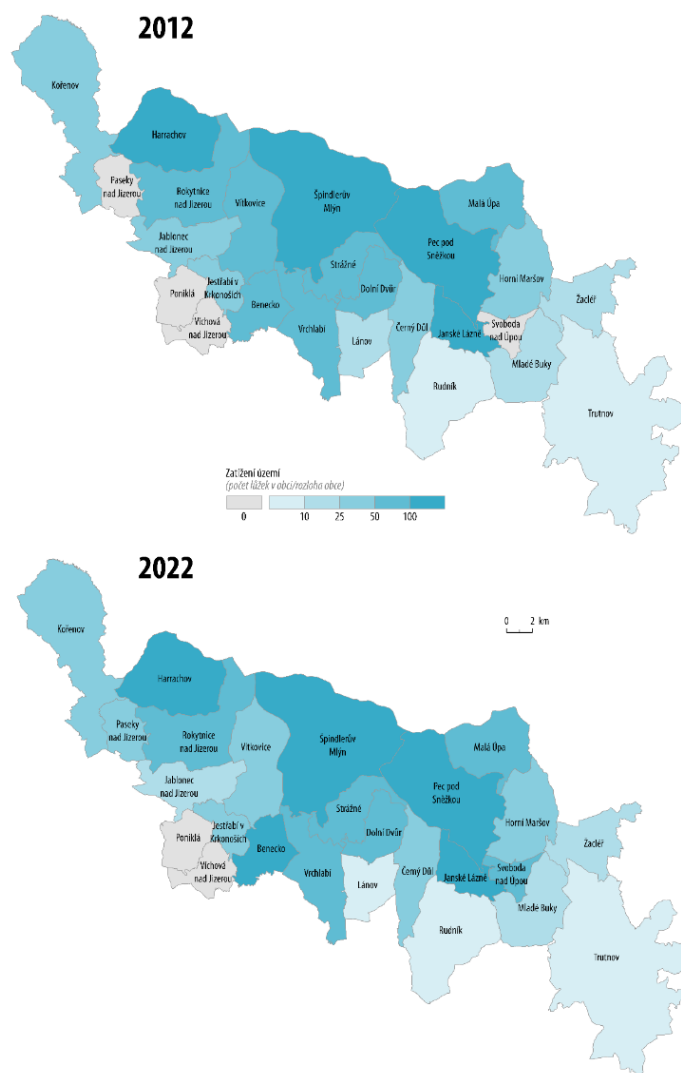

Obr.18 Turistická intenzita v obcích Národního parku České Švýcarsko v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Obrázek. 18 ukazuje dvě mapová pole, na nichž je znázorněna turistická intenzita v Národním parku České Švýcarsko v letech 2012 a 2022. Protože v některých obcích nebyl zaznamenán celkový počet hostů, nebudou tyto obce zahrnuty do analýzy. V roce 2012 byla nejvyšší turistická intenzita v obci Doubice (36), zatímco nejnižší hodnoty byly v obcích Krásná Lípa (1), Růžová (1) a Staré Křečany (1). V roce 2022 dosáhla nejvyšší turistická intenzita v obci

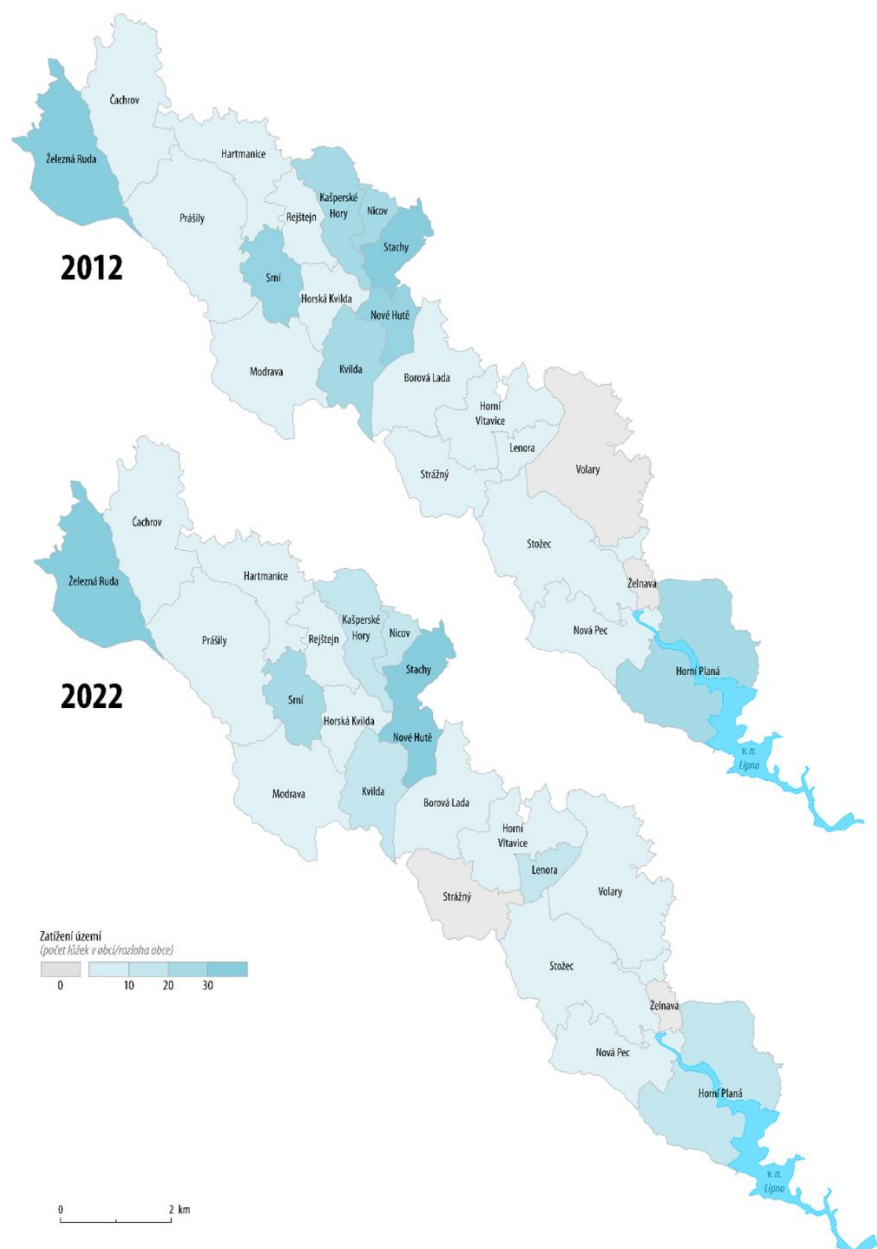
Hřensko (61), která zaznamenala také největší nárůst o 36 bodů. Nejnižší hodnoty turistické intenzity byly v obcích Krásná Lípa a Růžová, obě s hodnotou (3), přičemž i zde došlo k nárůstu. Tento trend nárůstu turistické intenzity je pozorován napříč celým Národním parkem České Švýcarsko. Největší celkový počet hostů v Národním parku Podyjí byl zaznamenán v letech 2012 (12 694) a 2022 (18 747). Nejmenší počet hostů byl v obci Růžové, kde bylo zaznamenáno v roce 2012 (546) a v roce 2022 1 606 hostů. Ve dvou obcích v Národním parku České Švýcarsko došlo ke snížení počtu hostů. Celkově lze říct, že dochází k nárůstu návštěvnosti.

10.3 Zatíženost území

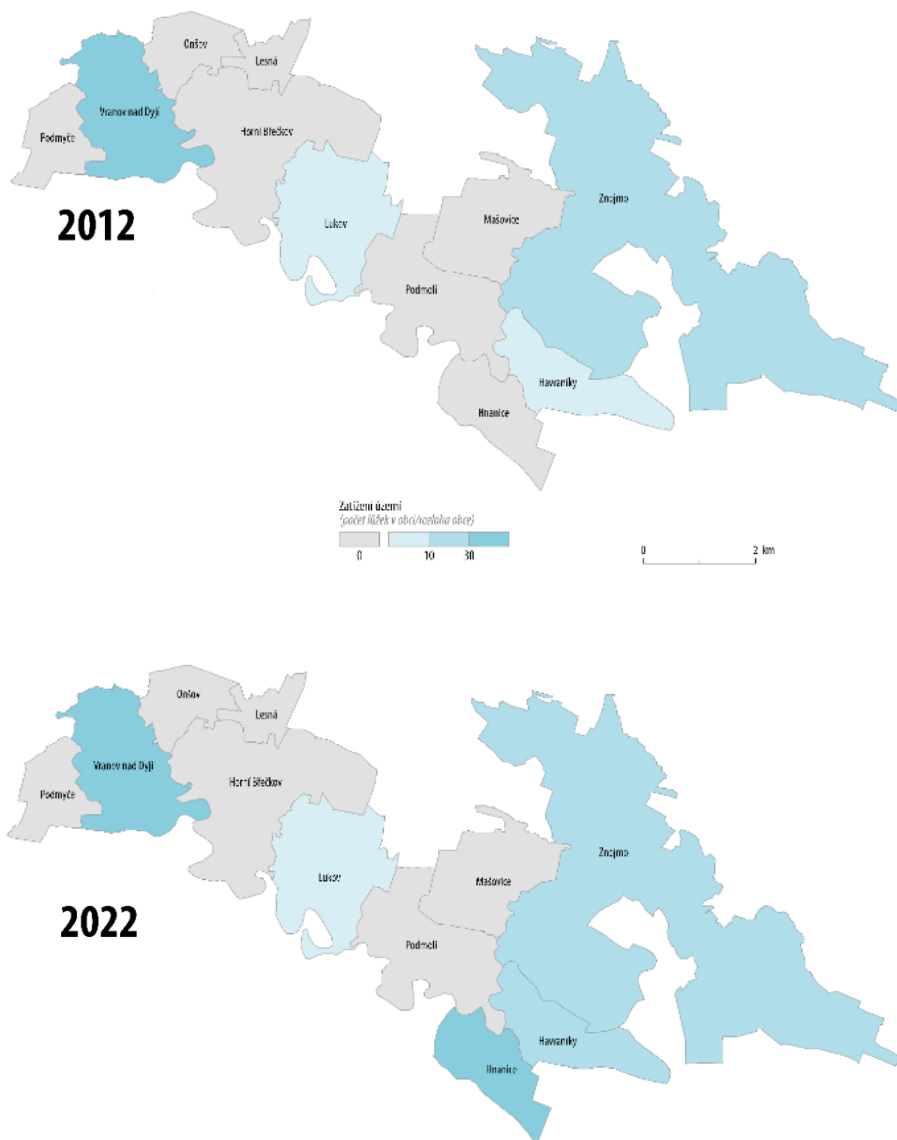
Obr.19 Zatíženost území v obcích Národního parku Krkonoše v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Obr.20 Prezentuje dvě mapová pole, která ilustrují zatíženost území v obcích NP Krkonoše v letech 2012 a 2022. Nejvyšší míru zatížení území v obou případech vykazují Jánské Lázně (216 a 232). Následující nejvyšší intenzity vykazují obce Pec pod Sněžkou (121 a 147), Harrachov (108 a 118), Špindlerův Mlýn (102 a 105) a Benecko (97 a 118). Nejméně zatížené území v obou sledovaných letech byla obec Rudník (4). Výraznými změnami viditelnými na mapách si prošli obce Benecko, Lánov a Vítkovice. Celkově lze konstatovat, že se zatíženost území v obcích NP Krkonoše mírně narůstá.

Obr.21 Zatíženost území v obcích Národního parku Šumava v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

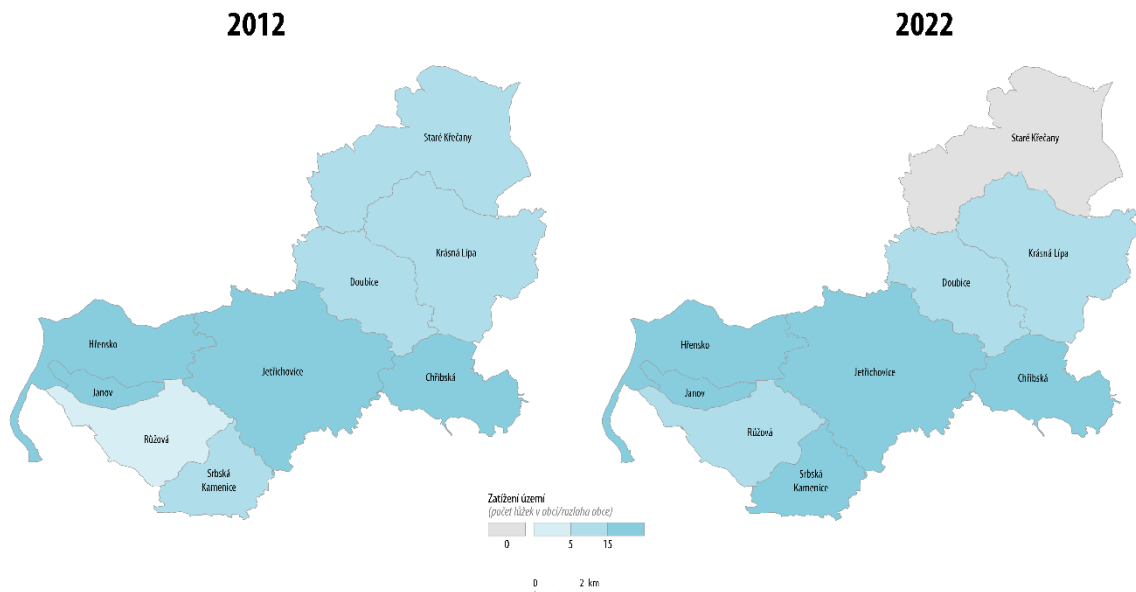
Obr.21 Prezentuje dvě mapová pole, která zatíženost území v obcích NP Šumava v letech 2012 a 2022. Nejvyšší míra zatížení území v roce 2012 byla v obci Stachy (40), nejnižší v obcích Čachrov (2), Prášily (2) a Volary (2). V roce 2022 byla nevyšší míra zatíženosti v obci Železná Ruda (41), nejnižší pak pouze v obci Prášily (2). Výrazných změn dosáhly obce Horní Planá, Lenora. Celkově lze říct, že v tomto období zatíženost území obcí NP Šumava mírně klesá.

Obr.22 Zatíženost území v obcích Národního parku Podyjí v letech 2012 a 2022
(Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Obr.22 Zobrazuje dvě mapová pole zatíženost území obcí NP Podyjí v letech 2012 a 2022, můžeme si povšimnout, že ve většině obcí nebyl uveden počet lůžek a nejsou tudíž zahrnuty

do analýzy. Největší míru zatíženosti území v obou letech byla obec Vranov nad Dyjí (68 a 54). Výraznou hodnotu v roce 2022 má také obec Hnanice (41), v roce 2012 však údaje nebyly uvedeny. Nejnižší byla jak v roce 2012 tak i 2022 obec Lukov (4 a 7)

Obr.23 Zatíženost území v obcích Národního parku České Švýcarsko v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Obr.24 opět znázorňuje dvě mapová pole zatíženosti území obcí NP České Švýcarsko v letech 2012 a 2022. Nejvyšších hodnot dosahuje v obou případech obec Chřibská (30 a 49). Nejnižší míru zatíženosti v obou případech zaznamenala obec Růžová (3 a 6). Na mapě můžeme pozorovat změny v obci Růžové a obci Srbská Kamenice. Celkově se intenzita zatížení území ve všech obcích postupně zvyšuje.

11. Diskuse

Předložená bakalářská práce se zabývá analýzou zásadních problémů v oblasti cestovního ruchu v Národních parcích (NP) Krkonoše, Šumava, Podyjí a České Švýcarsko. Pro tyto zájmová území byla použita metodika hodnocení návštěvnosti, která vychází z dat z automatických sčítačů, a to s rozsahem z let 2012 až 2023. Je třeba poznamenat, že výjimkou bylo hodnocení NP Šumava, u kterého byla dostupná data až od roku 2018. Tato metodika umožnila detailní analýzu trendů a vývoje návštěvnosti v jednotlivých národních parcích během sledovaného období.

Z výsledků analýzy vyplývá, že nejnižší počet návštěvníků v Národním parku Krkonoše byl zaznamenán v květnu 2020, kdy park navštívilo 57 980 turistů. Naopak nejvyšší návštěvnost byla zaznamenána v červenci téhož roku, a to 373 772 turistů. KRNAP je dále nejnavštěvovanějším NP na území České republiky to i z důvodů jeho polohy a důvodů ochrany přírody. Podobný trend lze pozorovat i v ostatních národních parcích. Nejvyšší návštěvnost byla obecně zaznamenána v letních měsících roku 2020, kdy došlo k výraznému vzestupu domácího turismu. Po této špičce následovaly poklesy, které lze přičíst opatřením spojeným s pandemií COVID-19. Výjimkou byl nejméně navštěvovaný Národní park Podyjí, kde nebyly zaznamenány výraznější poklesy v tomto období. Tyto výsledky mohou být způsobeny i tím, že je to jediný národní park na Moravě. V Národním parku České Švýcarsko byl nejnižší počet návštěvníků zaznamenán v září 2022, kdy park navštívilo pouze 30 559 turistů. Tento pokles návštěvnosti v následujících měsících byl způsoben lesním požárem, který park zasáhl v červenci 2022.

Poté byla provedena analýza turistické intenzity a zatížení území v obcích, které se nacházejí v blízkosti národních parků v letech 2012 a 2022. Nejvíce zatíženým parkem turismem je KRNAP, kde nejvyšší hodnota byla zaznamenána ve Špindlerově Mlýně (189 a 292), což představovalo nejvyšší hodnotu ze všech parků; následovaly Janské Lázně a Pec pod Sněžkou. Nejnižší intenzita byla zaznamenána v Národním parku Podyjí, přičemž nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2022 v obci Hnanice s hodnotou 62. Celkově z výsledku lze usoudit, že dochází k nárůstu turistické intenzity. Následná analýza územní zatíženosti ukázala, že opět největší míra zatížení byla zaznamenána v Národním parku Krkonoše (KRNAP), přičemž nejvyšší hodnoty byly zaznamenány v oblasti Janských Lázní, a to konkrétně 216 a 232. Tento trend naznačuje vysokou úroveň lidské aktivity v této oblasti a možnou potřebu dalších opatření

na ochranu přírody. Následuje výrazný skok, kdy nejméně územně zatíženým parkem na území České republiky se jeví Národní park Šumava. Z výsledků analýzy lze usoudit, že tento park vykazuje nižší míru lidského vlivu než ostatní národní parky. Nejvyšší zaznamenaná zatíženost byla zaznamenána v obci Železná Ruda v roce 2022 a dosáhla hodnoty 41.

12. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo prostřednictvím analýzy dostupných dat a výsledků zjistit zásadní problémy v oblasti cestovního ruchu ve vybraných Zvláště chráněných územích, konkrétně v NP České republiky. Na začátku práce bylo nejdůležitější se seznámit s potřebnou odbornou literaturou a prameny k sepsání literární rešerše, která objasnila základní pojmy, jako je cestovní ruch, historie turismu v České republice, geografie cestovního ruchu a problém overturismu.

Následovala příprava a realizace průzkumu. Průzkum byl proveden prostřednictvím automatických sčítačů návštěvnosti, které byly poskytnuty jednotlivými Správami národních parků. Po zpracování dat a vytvoření potřebných tabulek a grafů se podařilo identifikovat hlavní trendy a vývoj v národních parcích, včetně nárůstu a poklesu počtu návštěvníků. Z výsledků analýzy vyplynulo, že nejnavštěvovanějším NP v České republice je Národní park Krkonoše, naopak nejmenší návštěvnost byla u Národního parku Podyjí. Analýza ukázala, že během letních měsíců dochází k největšímu nárůstu turistů, což naznačuje, že tento trend často souvisí s jejich touhou po rekreaci a odpočinku v přírodě. Bylo dále potvrzeno, že návštěvnost vykazuje mírný vzestupný trend, který je nicméně ovlivňován i některými neočekávanými událostmi. Mezi tyto události patří celosvětová pandemie COVID-19 a lesní požáry v Národním parku České Švýcarsko.

Poté byla provedena analýza turistické intenzity a zatížení území v obcích, které se nacházejí v blízkosti národních parků. Pro tuto analýzu bylo nezbytné získat veřejně dostupná data z Českého statistického úřadu týkající se cestovního ruchu za období let 2012 a 2022. Na základě získaných výsledků byly vytvořeny tabulky a mapové vizualizace, které identifikují obce s největším a nejmenším turistickým zatížením území. Zjištění naznačuje, že Národní park Krkonoše je nejvíce turisticky a územně zatíženým parkem v České republice. Lze také konstatovat, že dochází ve všech Národních parcích k mírnému zvýšení jak turistické aktivity, tak i zatížení prostředí v důsledku turistického ruchu. Výsledky územní zatíženosti uvedly největší zatížené území kterým

13. Summary

The aim of the bachelor thesis was to identify the major problems in the field of tourism in selected Specially Protected Areas, specifically in the National Park of the Czech Republic, through the analysis of available data and results. At the beginning of the thesis, the most important thing was to familiarize myself with the necessary literature and sources to write a literature search that clarified basic concepts such as tourism, history of tourism in the Czech Republic, geography of tourism and the problem of overtourism.

This was followed by the preparation and implementation of the survey. The survey was conducted using automatic visitor counters provided by the individual National Park Authorities. After processing the data and creating the necessary tables and graphs, it was possible to identify the main trends and developments in the national parks, including the increase and decrease in the number of visitors. The results of the analysis showed that the most visited NP in the Czech Republic is the Krkonoše National Park, while the lowest number of visitors was in the Podyjí National Park. The analysis showed that during the summer months the greatest increase in tourists occurs, suggesting that this trend is often related to their desire for recreation and relaxation in nature. It was also confirmed that the visitor numbers show a slight upward trend, which is nevertheless influenced by some unexpected events. These events include the global pandemic COVID-19 and forest fires in the Bohemian Switzerland National Park.

Then, an analysis of tourist intensity and load was carried out in the municipalities located near the national parks. For this analysis it was necessary to obtain publicly available data from the Czech Statistical Office concerning tourism for the period 2012 and 2022. Based on the obtained results, tables and map visualizations were created to identify the municipalities with the highest and lowest tourist load on the territory. The findings indicate that the Krkonoše National Park is the most tourist and territorial loaded park in the Czech Republic. It can also be concluded that there is a slight increase in all National Parks in terms of both tourist activity and environmental load due to tourism.

14. Seznam použitých zdrojů

AKTUALNĚ.CZ. *Teroristické útoky v Evropě po roce 2000* [online]. Praha: Economia a.s., 2020. [cit. 2024-03-17]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/teroristicke-utoky-v-evrope-po-roce-2000/r~00a5aa6af2fc11e591da0025900fea04/>

ARK ČR. *Cenová mapa nájemného v ČR* [Online]. Asociace realitních kanceláří ČR, 2024 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z: <https://www.cenovamapa.eu/cnm/#/map>

BUTLER, Richard, Rachel DODDS. *De Gruyter Studies in Tourism: Overtourism*. Oldenbourg: De Gruyter, 2019. ISBN: 978-3-11-062045-0

COTTAM, Bryony. *Overtourism in Amsterdam* [Online]. Responsible Travel 2022. [cit. 2024-04-20] Dostupné z: <https://www.responsibletravel.com/holidays/the-netherlands/travel-guide/overtourism-in-amsterdam>

CRUZ, Reil G., Giovanni Francis A. LEGASPI. *De Gruyter Studies in Tourism: Overtourism, Boracay beach closure: the role of the government and the private sector*. Oldenbourg: De Gruyter, 2019. ISBN: 978-3-11-062045-0

ČSÚ. *Malý lexikon obcí ČR – 2012*. [Online]. Český statistický úřad, 2012 [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-cr-2012-1kd2vridet>

ČSÚ. *Globální Turismus v Číslech* [Online]. Český statistický úřad, 2019 [cit. 2024-03-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/stoletistatistiky/globalni-turismus-v-cislech>

ČSÚ. *Malý lexikon obcí České republiky – 2022*. [Online]. Český statistický úřad, 2022 [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2022>

ČSÚ. *Databáze demografických údajů za obce ČR (1971-2022)*. [Online]. Český statistický úřad, 2024 [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

ČSÚ. *Hosté a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních*. [Online]. Český statistický úřad, 2024 [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=CRU03a&z=T&f=TABULKA&sp=A&skupId=1330&katalog=31743&pvo=CRU03a&str=v300&u=v288__VUZEMI__101__40169

ČSÚ. *Kapacita hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie*. [Online]. Český statistický úřad, 2024 [cit. 2024-03-28]. Dostupné z:

ČSÚ. *Chráněná území* [Online]. Český statistický úřad, 2024 [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/chranena-uzemi>

DAŇKOVÁ Magdaléna, Tomáš VOCELKA. „Lidi jako na Václaváku?“ *V Aadršpachu je volněji, od ledna ho bez rezervace neuvidíte* [online]. Praha: Economia a. s., 2020 [cit. 2024-04-24]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/cestovani/min-lidi-vic-prozitku-na-stezkach-je-volneji-adrspach-planuj/r~ddb50e7adc8911eab115ac1f6b220ee8/>

ERLEBACH, Martin, Pavel KLAPKA. *Krkonoše a turismus: Co je turismus? (1)* [Online]. 2022, [cit. 2024-03-17]. Dostupné z: http://krkonose.krnep.cz/apex/f?p=104:33:::NO:RP,33:P33_ID,P33_CP:2022-04-24,32

ERLEBACH, Martin, Dušan ROMPORTL. *Prostorová distribuce turismu v Krkonoších a jeho enviromentální dopady* [Online]. Vrchlabí: Správa KRNAP, 2021 [cit. 2024-04-22].

Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/359057129_Casoprostorova_distribuce_turismu_v_Krkonosich_a_jeho_environmentalni_dopady_Spatio-temporal_distribution_of_tourism_in_the_Krkonose_Mts_and_its_environmental_impacts

GOODWIN, Harold. *Responsible Tourism Partnership Working Paper 4: The Challenge of Overtourism*. [Online]. Responsible Tourism Parnership, 2017 [cit. 2024-04-24]. Dostupné z: <https://haroldgoodwin.info/publications/>

HZSCR. *Vláda schválila uvolnění finančních prostředků v souvislosti s požárem v NP České Švýcarsko ve výši přes 225 milionů Kč* [Online]. Praha: Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky, 2024 [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vlada-schvalila-uvolneni-financnich-prostredku-v-souvislosti-s-pozarem-v-np-ceske-svycarsko-ve-vysi-pres-225-milionu-kc.aspx>

HESKOVÁ, Marie et al. *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN: 80-7168-948-3.

JANÍK, Tomáš, Vladimír ZÝKA, Dušan ROMPORTL et al. *Atlas změn krajiny ve velkoplošných zvláště chráněných územích 1950–2020*. Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, 2023. ISBN: 978-80-87674-51-2

KOSTOPOULOU, Stella. *A Tourism Carrying Capacity Indicator for Protected Areas* [online] *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 2006 [cit. 2024-04-26]. Dostupné z: https://www.europarc.org/wp-content/uploads/2020/03/A_Tourism_Carrying_Capacity_Indicator_fo.pdf

KLADIVO, Petr. *Základy statistiky* [Online]. Olomouc: Univerzita Palackého, Přírodovědecká fakulta [cit. 2024-04-26]. Dostupné z: <https://geography.upol.cz/soubory/studium/e-ucebnice/978-80-244-3842-9.pdf>

KRNAP. *50 let Krkonošského národního parku* [Online]. Vrchlabí: Správa KRNAP, 2013 [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: https://www.krnep.cz/media/ag5hgnpy/krnap_kniha_50_let_vn_itrek_final_verze-pro-web.pdf

LENART, Jan. *Overtourismus v české přírodě. A co dál?* [Online]. Ostrava: Ekolist.cz, 2021 [cit. 2024-04-17]. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/publicistika/nazory-a-komentare/jann-lenart-overtourismus-v-ceske-prirode.a-co-dal>

MILANO, Claudio, Joseph M. CHEER, Marina NOVELLI. *Overtourism: a growing global problem* [online]. Paris: The Conversation Media Group Ltd, 2018 [cit. 2024-04-26]. Dostupné z: <http://theconversation.com/overtourism-agrowing-global-problem-100029>

MONITORINGKRAJINY.CZ. *Projekty monitoringu krajiny* [Online]. Praha: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, 2024 [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://www.monitoringkrajiny.cz/>

NATIONAL PARK SERVICE. *Yellowstone National Park – 1988 Fires* [Online]. Washington D.C: National Park Service, 2021 [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/yell/learn/nature/1988-fires.htm>

NPCS. *Region národních parků České a Saské Švýcarsko* [Online]. Krásná Lípa: Správa Národního parku České Švýcarsko, 2024 [cit. 2024-04-21]. Dostupné z: <https://www.npcs.cz>

NPS. *Člověk na Šumavě*. [Online]. Vimperk: Správa Národního Parku Šumava, 2024 [cit. 2024-04-18] Dostupné z: <https://www.npsumava.cz/priroda/clovek-na-sumave/>

PÁSKOVÁ, Martina. *Vlivy cestovního ruchu na přírodní i lidmi vytvořené prostředí a jejich časoprostorové souvislosti*. Disertační práce, Přírodovědecká fakulta. UK Praha. 2003.

PÁSKOVÁ, Martina, Josef ZELEŇKA. *Krajina vyhledávaná, konzumovaná, či tvořený cestovním ruchem?* [Online]. Praha: Geografické rozhledy, 2007 [cit. 2024-04-26]. Dostupné z: <https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/871/pdf>

PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. ISBN: 978-80-7041-658-7

PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN: 978-80-7435-329-1

ROTHRÖCKL, Tomáš, Martin ŠKORPÍK. *Národní park Podyjí* [Online]. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny, 2008 [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/z-nasi-prirody/narodni-park-podyji/>

STIEGHORST Tom. *Cruise line's Dubrovnik deal seen as way to combat overcrowding* [Online]. Rutherford: Travel Weekly, 2018 [cit. 2024-04-20]. Dostupné z: <https://www.travelweekly.com/Cruise-Travel/Dubrovnik-deal-combat-overcrowding>

ŠAUER, Martin, Jiří VYSTOUPIL, Andrea HOLEŠINSKÁ et al. *Cestovní ruch*, Brno: Masarykova univerzita, 2015.

ŠKORPÍK, Martin. *Výzkum podyjské přírody ve světle posledních 30 let* [Online]. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2021 [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/vyzkum-a-dokumentace/vyzkum-podyjske-prirody-ve-svetle-poslednich-30-let/>

ŠTEMBERK, Jan. *Cestovní ruch a česká společnost na přelomu 19. a 20. století*, Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2013.

VYSTOUPIL, Jan, Andrea HOLEŠINSKÁ, Josef KUNC, Petr TONEV, Martin ŠAUER. *Geografie cestovního ruchu České republiky*, Brno: Aleš Čeněk, 2011. ISBN: 978-80-7380-340-7

ZELENKA, Josef, Jan TĚŠITEL, Martina PÁSKOVÁ, Drahomíra KUŠOVÁ. *Udržitelný cestovní ruch: Management cestovního ruchu v chráněných územích*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013.

15. Seznam příloh

Příloha 1 Turistická intenzita v NP Krkonoše v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Příloha 2 Turistická intenzita v NP Šumava v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Příloha 3 Turistická intenzita v NP Podyjí v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Příloha 4 Turistická intenzita v NP České Švýcarsko v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Příloha 5 Zatíženost území v NP Krkonoše v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Příloha 6 Zatíženost území v NP Šumava v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Příloha 7 Zatíženost území v NP Podyjí v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Příloha 8 **Zatíženost** území v NP České Švýcarsko v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Přílohy

Příloha 1 Turistická intenzita v NP Krkonoše v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Turistická intenzita v NP Krkonoše		
Rok	2012	2022
Benecko	3	4
Černý důl	21	33
Dolní Dvůr	29	48
Harrachov	63	103
Horní Maršov	8	12
Jablonec nad Jizerou	5	5
Janské Lázně	58	100
Jestřabí v Krkonoších	14	21
Kořenov	40	55
Lánov	2	1
Malá Úpa	171	268
Mladé Buky	4	6
Paseky nad Jizerou	0	21
Pec pod Sněžkou	147	277
Poniklá	0	0
Rokytnice nad Jizerou	13	21
Rudník	1	5
Strážné	86	117
Svoboda nad Úpou	0	3
Špindlerův Mlýn	189	292
Trutnov	1	1
Víchová nad Jizerou	0	0
Vítkovice	48	59
Vrchlabí	2	2
Žacléř	1	2

Příloha 2 Turistická intenzita v NP Šumava v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Turistická intenzita v NP Šumava		
Rok	2012	2022
Borová Lada	15	20
Kvilda	62	93
Srní	85	151
Čachrov	3	6
Hartmanice	4	4
Horní Planá	17	17
Horní Vltavice	11	13
Horská Kvilda	56	113
Kašperské Hory	9	9
Lenora	3	5
Modrava	106	122
Nicov	25	43
Nová Pec	15	22
Nové Hutě	107	81
Prášíly	14	42
Rejštejn	0	0
Stachy	19	18
Stožec	48	45
Strážný	0	15
Volary	0	0
Železná Ruda	34	53
Želnavá	0	0

Příloha 3 Turistická intenzita v NP Podyjí v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Turistická intenzita v NP Podyjí		
Rok	2012	2022
Znojmo	2	2
Vranov nad Dyjí	17	19
Podmyče	0	0
Podmolí	0	0
Onšov	0	0
Mašovice	0	0
Lukov	2	9
Lesná	0	0
Horní Břečkov	0	0
Hnanice	0	62
Havraníky	3	8

Příloha 4 Turistická intenzita v NP České Švýcarsko v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Turistická intenzita v NP Č. Švýcarsko		
Rok	2012	2022
Doubice	36	41
Hřensko	25	61
Chřibská	4	5
Janov	4	5
Jetřichovice	31	47
Krásná Lípa	1	3
Růžová	1	3
Srbská Kamenice	5	16
Staré Křečany	1	0

Příloha 5 Zatíženost území v NP Krkonoše v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Zatíženost území v NP Krkonoše		
Rok	2012	2022
Benecko	97	118
Černý důl	47	48
Dolní Dvůr	52	60
Harrachov	108	118
Horní Maršov	35	31
Jablonec nad Jizerou	28	25
Janské Lázně	216	232
Jestřabí v Krkonoších	33	46
Kořenov	50	45
Lánov	18	9
Malá Úpa	57	71
Mladé Buky	16	19
Paseky nad Jizerou	0	28
Pec pod Sněžkou	121	147
Poniklá	0	0
Rokytnice nad Jizerou	83	96
Rudník	4	4
Strážné	83	73
Svoboda nad Úpou	0	53
Špindlerův Mlýn	102	105
Trutnov	8	10
Vichová nad Jizerou	0	0
Vítkovice	54	45
Vrchlabí	56	64
Žacléř	19	19

Příloha 6 Zatíženost území v NP Šumava v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Zatíženost území v NP Šumava		
Rok	2012	2022
Borová Lada	3	3
Kvilda	13	14
Srní	25	27
Čachrov	2	3
Hartmanice	5	4
Horní Planá	20	13
Horní Vltavice	4	5
Horská Kvilda	7	8
Kašperské Hory	17	14
Lenora	18	10
Modrava	4	7
Nicov	12	12
Nová Pec	9	10
Nové Hutě	32	29
Prášily	2	2
Rejštejn	9	8
Stachy	40	35
Stožec	5	4
Strážný	0	4
Volary	2	0
Železná Ruda	37	41
Želnavá	0	0

Příloha 7 Zatíženost území v NP Podyjí v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Zatíženost území v NP Podyjí		
Rok	2012	2022
Znojmo	22	20
Vranov nad Dyjí	68	54
Podmyče	0	0
Podmolí	0	0
Onšov	0	0
Mašovice	0	0
Lukov	4	7
Lesná	0	0
Horní Břečkov	0	0
Hnanice	0	41
Havraníky	10	17

Příloha 8 Zatíženost území v NP České Švýcarsko v letech 2012 a 2022 (Zdroj: ČSÚ (2024); vlastní zpracování)

Turistická intenzita v NP Č. Švýcarsko		
Rok	2012	2022
Doubice	36	41
Hřensko	25	61
Chřibská	4	5
Janov	4	5
Jetřichovice	31	47
Krásná Lípa	1	3
Růžová	1	3
Srbská Kamenice	5	16
Staré Křečany	1	0